

Waaqayyo Ilma Isaatiin Nutti Dubbachuu Isaa

1 Bara duriitti Waaqayyo si'a baay'ee karaa garaa garaatiin, raajotaan abboota keenyatti dubbateera. ²Guyyoota bara isa dhumaa kanatti immoo ilma isaatiin nutti dubbate; Waaqayyo ilma isaa kanaan waaqaa fi lafa uume; waan hundumaa harka isaatti kennuuf isa dhaabe*. ³Ifni ulfina Waaqayyoo isa irraa in calaqqisa, Waaqayyo akkuma jirutti isaan in mul'ata; dubbii isaa isa humna-qabeessaanis waan uumame hundumaa in baata. Inni cubbuuttii qulleeffamuu erga argachiisee booddee, ol gubbaa mirga isa surra-qabeessaa dhaqee in taa'e*.

*2 Far 2:8; Yoh 1:3; Qol 1:16
*3 12:2; 9:14,26; 2Qor 4:4; Qol 1:15;
Far 110:1; Mar 16:19

Ilmi Waaqayyoo Ergamoota Irra Caalaa Guddaa Ta'uu Isaa

4 Kanaanis maqaan Waaqayyo isaaf kenne maqaa ergamootaa irra caalaa beekamaa akkuma ta'e, innis ergamoota irra caale*.

*4 1Phe 3:22; Film 2:9

5 Waaqayyo ergamoota isaa keessaa enyuun, "Ati ilma koo ti, ani har'an si dhalche"

yookiis enyuun, "Ani isaaf abbaa nan ta'a, innis ilma anaaf in ta'a" jedhee beeka*?

6 Waaqayyo ilma isaa isa angafa waan hundumaa, gara biyya lafaatti yommuu erge immoo, "Ergamoonni Waaqayyoo hundinuu

isaaf haa sagadan!" jedhe*.

7 Waa'ee ergamootaa illee, "Inni ergamoota isaa akka qilleensaa, warra isaaf ergamanis akka arraba ibiddaa in godhata" jedhe*.

8 Waa'ee ilmaa garuu, "Teessoon kee yaa Waaqayyo, baraa hamma baraatti,

uleen mootummaa kees ulee qajeelummaa ti.

9 Ati qajeelina jaallatee jal'ina jibbite;

kanaaf Waaqayyo kee, waaqayyichatu si dibee, dibata gammachuu kanaanis warra sii wajjin jiran irra si caalchise" jedhe*.

*5 5:5; Far 2:7; 2Sam 7:14; 1Sen 17:13

*6 Rom 8:29; Far 97:7

*7 Far 104:4

*9 Far 45:6-7

10 Ammas immoo, "Ati yaa gooftaa, jalqabatti hundee lafaa jabeessiteetta, bantiin waaqaa hundinuus hojii harka keetii ti.

11 Ati haftee in jiraatta; isaan garuu baduuf jiru, hundumti isaanis akka uffataa in moofa'u*;

12 akka wayyaas isaan in marta, akka uffataas in geddaramu; ati garuu hin geddaramtu, waggoonni kees dhuma hin qaban" jedhe*.

13 Waaqayyo ergamoota isaa keessaa enyuun, "Diinota kee ejjeta miilla kee hamman siif godhutti gara mirga koo taa'ii!" jedhee beeka*?

14 Isaan kun hundinuu hafuurota hojii, warra fayyina argachuuf jiraniif hojjechuudhaaf ergaman mitii ree*?

*10-12 Far 102:25-27

*11 Isa 51:6

*12 Isa 34:4; Mul 6:14

*13 Far 110:1; Mat 22:44; HoE 2:34

*14 Far 34:7; 91:11-12

Fayyina Argatan Sana Akka Eggatan Gorsuu Isaa

2 Kanaafis nuyi karaa irraa akka hin gorreef, dubbii isa dhageenye kana caalchifnee yaadaan duukaa bu'uun in barbaachisa. ²Dubbiin ergamoota Waaqayyootiin dubbatamee fudhatamaa ta'e, namni isa irra daddarbe yookiis namni isaaf dhaga'uu dide hundinuus adaba isaaf ta'u in argate*.

³Yoos immoo nuyi fayyina guddaa akkasii isa gooftaan ofii isaatii jalqabatti dubbate tuffannee, attamitti isa jalaa baana ree? Warri isa dhaga'an immoo dubbii kana nuuf cimsaniiru*.

4 Kana irrattis Waaqayyo ofii isaatii milikkita fi wanta dinqisiisaa karaa garaa garaas hojii aangoo hojjechuudhaan, akka jaalala isaatti kennaa ha-fuura qulqulluu hiruudhaan, duukaa bu'ee dhugaa ta'uu isaa mul'iseera*.

*2 HoE 7:38,53; Gal 3:19

*3 10:29; 12:25; Mat 22:5; Mar 1:14; Luq 1:2

*4 2Qor 12:12; 1Qor 12:4,11

Fayyinni Attamitti Kristosiin Akka Argame Yaadachiisuu Isaa

5 Waaqayyo biyya lafaa isa dhufuuf jiru, isa nuyi waa'ee isaa dubbannu harka ergamootaa jala hin galchine. **6** Inni caaffata qulqullaa'aa keessaa id-doo tokkotti dhugaa ba'ee,

"Yaa Waaqayyo, namni maali, akka isa yaadattuuf?

Yookiis ilmi namaa maali, akka isaaf dhimmituuf?

7 Yeroo gabaabaadhaaf ergamootaa gad isa goote,

gonfoo guddinaa fi ulfinaa mataa isaa irra keesse;

8 wanta hundumaa miillan isaa jala galchite" in jedha.

Waaqayyo wanta hundumaa harka isaa jala yommuu galche, waan tokko illee isa jala utuu hin galchin hin hambifne; garuu akka illee wanti hundinuu harka isaa jala galuu isaa hin arginu*. ⁹Haa ta'u iyyuu malee, isa yeroo gabaabaadhaaf ergamootaa gad ta'ee, dhiphatee du'uu isaatiin, amma gonfoo guddinaa fi ulfinaa mataa isaa irra kaa'ate, Yesusin in argina; kunis ayyaana Waaqayyootiin inni nama hundumaaf du'a miyeeffatee akka ilaaluuf ta'e*.

*6-8 Far 8:4-6; 1Qor 15:27

*9 Filp 2:8-9

10 Waaqayyo inni wanti hundinuu maqaa isaaf, isaanis jiraatu, ilmaan baay'ee gara ulfinaatti geessuudhaaf akeekera; kanaafis isa fayyina isaanii tiif sababii ta'eef sana, dhiphinaan, geggeessaa waan hundumaa fiixaan baasuu gochuun hojii isaa ture*. ¹¹Egaa inni qulqulleessu warri qulqulleeffamanis hundinuu kanuma abbaa tokkoo ti; sababii kanaaf inni qulqulleessu sun

"Obboloota koo" jedhee isaan waamuu hin yeella'u*. ¹²Inni, "Obboloota kootti maqaa kee nan beeksisa, waldaa keessattis sin faarfadha" jedheera*. ¹³Dabalee immoo, "Ani isa nan amanadha"; akkasuma immoo, "Kunoo, ani asan jira, ijoollonni Waaqayyo anaaf kennas as jiru" jedheera*.

*10 12:2; Rom 11:36; HoE 5:31

*11 Yoh 17:19; Mar 3:34-35; Yoh 20:17

*12 Far 22:22; Yoh 17:6

*13 Isa 8:17-18

14 Ijoollonni kun foonii fi dhiiga akkuma ta'an, inni "Obboloota koo" jedhee isaan waamu kunis akkuma isaanii ta'e; du'a isaatiin Seexana isa humna du'aa qabu balleessuudhaaf nama ta'e*.

15 Warra du'a sodaachuudhaan bara isaanii guutuu garbummaa jala jiraatan hundumaa birmaduu baase. ¹⁶Innoo ergamootaaf utuu hin ta'in, sanyii Abrahamiif in dhimma. ¹⁷Kanaafis inni fuula Waaqayyoo duratti angafa lubootaa isa oo'a-qabeessaa fi amanamaa ta'uudhaaf, namoota dhiifamuu cubbuu argachiisuudhaaf, karaa hundumaa obboloota isaa fakkaachuu isa barbaachise*. ¹⁸Inni waan ofii isaatii dhiphatee, qoramee arge keessatti, warra qoramni itti dhufu gargaaruu in danda'a*.

*14 Rom 8:3; 2Xim 1:10; 1Yoh 3:8

*17 Filp 2:7; Ibr 5:1

*18 4:15-16

Yesus Musee Irra Caalaa Guddaa Ta'uu Isaa

3 Kanaafis yaa obboloota Waaqayyoo qulqullooftanii, waamicha isa waaqa irraa keessaa hirmaattanii, Yesusin ergamaa fi angafa lubootaa, isa amantii keenyaan beeksifnu yaada-dhaa*! ²Akkuma Museen guutummaa mana Waaqayyoo keessatti amanamaa ta'e, innis Waaqayyo isa hojii kana irra isa dhaabeef amanamaa ture*. ³Namni mana ijaaru manicha caalaa ulfina akkuma qabu, Yesus, Musee caalaatti ulfina guddaa argachuuf kan male ta'ee-ra*. ⁴Manni illee adduma addaan nama tokkoon in ijaarama; inni wanta hundumaa ijaare garuu Waaqayyoo dha. ⁵Ammas Museen akka hojjetaatti wanta Waaqayyo dubbachuuf jedhu dhugaa ba'uudhaaf, guutummaa mana Waaqayyoo keessatti amanamaa ture. ⁶Kristos garuu akka ilmaatti mana Waaqayyoo

irratti amanamaa ture; nuyis amanannaa keenyaa fi abdii isa ittiin of jajnu jabeessinee yoo qabanne, nuyi mana isaa ti*.

*1 4:14

*2 Lak 12:7

*3 8:6

*6 6:11; 10:23; 1Phe 2:5; Qol 1:23

Boqonnaa Isa Saba Waaqayyooof Kaa'amee Jiru

*7 Kanaafis akkuma hafuuri qulqulluun jedhu,

"Har'a, sagalee Waaqayyoo yeroo dhageessan,

*8 akkuma warra guyyaa qoramsaa sanatti

lafa onaatti, Waaqayyoo irratti ka'an sanaa,

isin mata-jabeeyyii hin ta'inaa*!

*9 Waaqayyoo, 'Yeroo sanatti abboonni keessan

hojii koo arganiiru, garuu qorani na ilaalan*.

*10 Kanaafis ani waggaa afurtamaaf dhaloota sanatti nan aare, garaa isaanii keessatti yeroo hundumaa karaa irraa in kaatu,

isaan karaa koos hin barin jiru.

*11 Yeroo dheekkamsa koo sanattis, isaan matumaa iddoo boqonnaa kootti hin galan!

jedhee kakadheera' jedhe*".

*7-11 Far 95:7-11

*7 4:7

*8 Bau 17:7; Lak 20:2-5; Kes 6:16

*9 Lak 14:22

*11 4:3; Lak 14:21-23

12 Yaa obboloota nana! Isin keessaa tokko illee garaa hamaa isa hin amanne, isa Waaqayyoo jiraataa irraa garagalus akka hin qabaannetti of eegadhaa*! *13 Garuu isin keessaa namni tokko illee gowwoomsaa cubbuutiin mata-jabeessa akka hin taanetti, guyyaan "Har'aa" inni nuyi sagalee Waaqayyoo itti dhageenyuu utuu hin darbin, guyyuma guyyaatti wal jajjabeessaa! *14 Nuyi amanannaa keenya isa duraa sana hamma dhumaatti jabeessinee yoo qabanne, warra Kristosittii qooda qaban in taana*.

*15 Caaffanni qulqullaa' aanoo, "Har'a sagalee isaa yeroo dhageessan,

akkuma warra isa irratti ka'an sanaa,

isin mata-jabeeyyii hin ta'inaa!" in jedha*.

*12 12:15

*14 3:6; 6:11

*15 3:7-8; Far 95:7-8

16 Warri sagalee Waaqayyoo dhaga'anii isa irratti ka'an eenyufa'i? Warruma geggeessaa Museetiin biyya Gibxii ba'an sana mitii ree*? *17 Waaqayyoo waggaa afurtama eenyufa'itti aare? Warruma cubbuu hojjetanii, lafa onaa keessatti kufanii, reeffi isaanii bakkeetti hafetti mitii ree*? *18 Warruma isatti amanuu, isaaf abboomamuus didan sana irraa kan hafe, iddoo boqonnaa isaatti akka hin galle eenyufa'itti kakate*? *19 Egaa isaan amantii dhabuu irraa kan ka'e, iddoo sanatti galuu akka dadhaban, nuyi in argina*.

*16-18 Lak 14:1-35

*16 Bau 17:2-3

*17 1Qor 10:5,10

*18 3:11

*19 4:6

Iddoo Boqonnaa Sanatti Galuuf Akka Hin Dhiboofne Gorsuu Isaa

4 *1 Iddoo boqonnaa sanatti galuudhaaf abdichi amma iyyuu waan hin raawwatamin jiruuf, isin keessaa namni tokko illee booddeetti kan hafe fakkaatee akka hin argamnetti, kottaa sodaachaa in eeggannaa! *2 Misraachoo isuma nutti himametuu isaanittis lallabame; haa ta'u iyyuu malee, isaan warra amantiidhaan dhaga'anitti waan hin dabalaminii, dubbichi dhaga'ame sun isaan hin gargaarre. *3 Ammas nuyi warri amanne iddoo boqonnaa sanatti in galla. Waaqayyoo hojii biyya lafaa uumuu isaatii raawwateera; isaanin garuu, "Yeroo dheekkamsa koo sanattis 'Isaan matumaa iddoo boqonnaa kootti hin galan' jedhee kakadheera" jedhe*. *4 Waa'ee guyyaa torbaffaatiif immoo iddoo tokkotti, "Guyyaa torbaffaatti Waaqayyoo hojii isaa hundumaattii boqoteera" jedhameera*. *5 Yeroo dheekkamsa isaatti immoo, "Isaan matumaa iddoo boqonnaa kootti hin galan" jedhee dubbateera*.

*3 3:11; Far 95:11

*4 Uma 2:2

*5 3:11; 4:3; Far 95:11

6 Amma warri boqonnaa sanatti galuudhaaf abdii qaban jiru; warri duraan misraachoon itti himame sun immoo sababii amanuu didaniif, iddoo boqonnaa sanatti hin galin hafan*. *7 Kana irrattis immoo Waaqayyoo guyyaa "Har'a" jedhamu tokko in dhaaba; akkuma kanaan dura as keessatti yadachiifame bara dheeraa booddee karaa Daawit, "Har'a, sagalee Waaqayyoo yeroo dhageessan, isin mata-jabeeyyii hin ta'inaa!" in jedha*. *8 Iyaasuun iddoo boqonnaa sanatti utuu isaan galcheera ta'ee, Waaqayyoo ergasii waa'ee guyyaa kan biraa hin dubbatu ture*. *9 Egaa boqonnaan Sanbata Waaqayyoo saba isaatiif amma iyyuu kaa'ameefii jira. *10 Namni boqonnaa Waaqayyoo galu, Waaqayyoo hojii isaa irraa akkuma boqote, innis immoo hojii isaa irraa in boqota*. *11 Kanaafis namni tokko illee akka warra sanaa abboomamuu diduudhaan kufee akka hin hafnetti, kottaa iddoo boqonnaa sanatti galuudhaaf in dhamaanaa*!

*6 3:19

*7 3:7; Far 95:7-8

*8 Kes 31:7; Iya 22:4

*10 4:4; Uma 2:2; Mul 14:13

*11 3:16-19

12 Dubbiin Waaqayyoo jiraataa dha, humna hojjetus of keessaa qaba, billaa gar lamaan qarame caalaa qara qaba; inni lubbuu fi hafuura, buusaa fi dhuka gargar in baasa, yaadaa fi akeeka garaa namaas qoree faraduudhaaf in danda'a*. *13 Wanti Waaqayyoo uume tokko illee isa duraa dhokachuu hin danda'u; wanti hundinuu saaqamaa ija isaa durattis mul'ataa dha; nus waan goone sababii isaa wajjin isatti himuun nu irra jira.

*12 Efe 6:17; Er 23:29

Yesus Angafa Lubootaa Isa Guddicha Ta'uu Isaa

14 Egaa angafa lubootaa isa guddicha bantiwwan waaqaa keessa darbe, 'esus ilma Waaqayyoo erga qabaannee, beeksisa amantii keenyaa jabeessinee in qabanna*. *15 Cubbuutu irraa dhame malee, angafa lubootaa isa karaa hundumaan akka keenya qorame qabna; sa dadhabbiin keenya garaa isaa hin ukunne garuu hin qabnu*. *16 Yeroo arbaachiseti akka nu gargaaraniif

araara isaa fudhachuudhaaf, ayyaana isaas argachuudhaaf, kottaa ija-jabiinaan gara teessoo Waaqayyoo isa ayyaanaan guututti in dhi'aannaa*.

*14 3:1; 6:20; 8:1; 9:11; 10:23

*15 5:2; 2:17-18; Yoh 8:46

*16 10:22; Rom 5:2

Yesus Angafa Lubootaa Isa Gara-Laafessa Ta'uu Isaa

5 *1 Angafni lubootaa tokko, qooda namootaa ta'ee kennaa fi aarsaa cubbuu dhi'cessuudhaaf, namoota gidduudhaa kaafamee hojii nama Waaqayyoo wajjin walitti fiduu irra in dhaabama*. *2 Innis ofii isaatii dadhabbii akkasii jala waan jiruuf, warra wallaalotaa fi warra karaa irraa badaniif beektee, qabaa gaariidhaan isaan qabuu in danda'a*. *3 Sababii dadhabbii jala jiruufis akkuma cubbuu sabaatiif dhi'eessu, cubbuu ofii isaatiifis aarsaa dhi'cessuun isa irra jira*. *4 Akkuma Aaron waamame innis Waaqayyoon in waamama malee, namni tokko illee ulfina angafa lubummaa kana ofiin hin fudhatu*.

*1 2:17; 8:3

*2 4:15; 7:28

*3 7:27; Lew 9:7; 16:6

*4 Bau 28:1

5 Kristosis akkasuma angafa lubootaa ta'uudhaaf mataa isaa ol ol hin qabne; garuu Waaqayyoo isa,

"Ati ilma koo ti, ani har'an si dhalche!"

ittiin jedhe sanatu ulfina kana kenneef*.

6 Iddoo biraattis immoo, "Akkuma lubummaa Malkiisedeqitti, ati bara baraan luba in taata" in jedha.

*5 1:5; Far 2:7

*6 6:20; 7:17; Far 110:4

7 Yesus biyya lafaa kana irra yeroo jiraachaa turetti, sagalee guddadhaan imimmaaniin, kadhataa fi waammata gara isa du'a isa oolchuu danda'uutti dhi'esse; sababii inni ulfina Waaqayyooof gad of deebisee, isatti of kennateefis, kadhanni isaa in dhaga'ameef*. *8 Utuma ilma Waaqayyoo ta'ee jiruu immoo, dhiphina isatti dhufe hundumaa keessaa abboomamuu bare*. *9 Inni isa waan hundumaa

fiixaan baase ta'ee erga argamee immoo, warra isaaf abboomaman hundumaaf sababii fayyina bara baraa ta'e. ¹⁰ Waaqayyos akkuma lubummaa Malkiisedeqitti, "Angafa lubaa" jedhee isa waame*.

*7 Mat 26:36-46; Mar 14:32-42; Luq 22:39-46

*8 Filp 2:8

*10 5:6; Far 110:4

Amantii Akka Hin Buufne Of Eggachiisuu Isaa

¹¹ Waa'ee isa dubbatame kanaaf waan jennu baay'ee qabna; garuu wanta dhageessan hubachuutti daagii waan taataniif, ibsuun rakkisaa dha*. ¹² Isin yeroo kana barsiisota ta'uuf kan maltan turtan; amma garuu dubbii Waaqayyoo isa gara jalqabaa iyyuu nama hiikee isin barsiisu in barbaachise; qooda nyaata jabaa nyaachuus warra aannan dhuguun barbaachisu taataniitu*. ¹³ Namni aannaniin jiraatu immoo, mucaa waan ta'eef, akka itti Waaqayyoo duratti qajeelummaatti jiraatan isa barsiisu hin hubatu*. ¹⁴ Nyaanni jabaan garuu kan warra ga'anii ti; warri kun sammuu isaani hojiidhaan itti bare hamaa fi gaarii gargar baasuu in danda'u*.

*11 6:12

*12 1Qor 3:1-3; 1Phe 2:2

*13 Efe 4:14

*14 Filp 1:10; Rom 16:19; Uma 2:17; 3:5

Amantii Irraa Garagaluun Sodaachisaa Ta'uu Isaa

⁶ Kanaafis kottaa dubbii waa'ee Kristos isa gara jalqabaa dubbachuu dhiifnee, gara barsiisa isa warra ga'aniif kennamuutti in darbina. Nuyi waa'ee hojii gara du'aatti geessu irraa yaada garaa geddarachuu, waa'ee Waaqayyotti amanuus deebinee hundee barsiisichaa kaa'uuf miti*. ² Barsiisa waa'ee cuuphaa, waa'ee harka mataa namaa irra kaa'uu, waa'ee ka'uu warra du'anii, waa'ee firdii bara baraa keessa hin deebinu. ³ Yoo Waaqayyoo jedhes, nuyi isa kaanitti darbuuf jirra.

*1 5:12; 9:14

⁴ Warri ga'an yoo garagalan immoo, attamitti isaan deebisuun danda'amaa ree? Isaaniif takka ifeeraaf; isaan kennaa waaqa irraa miyeeffataniiru; hafuura qulqulluuttii hirmaataniiru. ⁵ Gaarummaan dubbii Waaqay-

yooft humni bara isa dhufuuf jiruu isaanitti dhaga'ameera. ⁶ Warri akkasii kun amantii irraa garagallaan, deebi'anii yaada garaa isaanii geddarachuu-dhaaf haareffamuu hin danda'an; isaan ofuma isaaniitii ilma Waaqayyoo deebisanii fannisaniiru, mul'inattis isa tufachiisaniiru*.

*4 10:26-27,32

*6 2Phe 2:20

⁷ Lafti bokkaa yeroo baay'ee irratti roobu dhugee, biqiltuu warra qotameeffii waa'ee baasu biqilchu, eebba Waaqayyoo in argata*. ⁸ Qoraattii fi baalaanwaraante yoo baase garuu, abaaramuuf jedha malee, hoomaa dhimma hin baasu, dhuma irrattis in gubama*.

*7 Uma 1:11-12; Isa 55:10

*8 Uma 3:17-18

⁹ Nuyi yoo akkas dubbanne iyyuu, michoota nana, isiniif wanti wayyu fayyina keessanii wajjin akka dhufu in amananna. ¹⁰ Waaqayyoo hojii keessanii fi isa jaallachuu keessan isa isin warra isaaf qulqullaa'an gargaartanii, ammas gargaaruutti jiraachuu keessaniin argisiifan hin irraanfatu, hin jal'isus*. ¹¹ Isinis abdichi guutummaan isaa kan hin mamsiifne ta'uu isaa beektanii, tokkon tokkon keessan isumaaf dhimmuu keessan hamma dhumaatti akka argisiifan in barbaanna*. ¹² Isin daagii utuu hin ta'in, fakkeenya warra amantii fi obsaan wanta abdachiifame argachuuf jirani akka fudhattan in barbaanna*.

*10 10:32-34; Mul 2:18

*11 3:6; Filp 1:6

*12 5:11

Abdiin Waaqayyoo Kennu Amanamaa Ta'uu Isaa

¹³ Waaqayyoo, Abrahaamiif kakatee abdiin kenneef; ittiin kakachuudhaaf kan isa irra caalu waan hin jirreef, ofii isaatiin kakate. ¹⁴ Abdichi inni kakaadhaan kennames, "Ani dhuguma sin eebbisa, dhuguma sin baay'isas" kan jedhu ture*. ¹⁵ Abrahaamis akka kanaatti obsee waan Waaqayyoo isa abdachiise argate*. ¹⁶ Namoonni kan isaan irra caaluun in kakatu; kakaan immoo wanta namni walitti falmu dhumaan ga'ee, dubbii dubbatame cimsuudhaaf in ta'a*. ¹⁷ Waaqayyoo akeeki isaa kan

hin geddaramne ta'uu isaa, addumaan warra wanta abdachiifame argachuuf iranitti argisiisuu barbaadee, kakaadhaan isa cimse. ¹⁸ Waaqayyoo abdiin fi kakaan hin geddaramne sobnis keessa in jirre kana lamaaniin jajjabina ci-naa akka argannu barbaade; nuyi warri satti baqanne abdiin isa nu dura kaa'ane kana jabeessinee in qabanna*. ¹⁹ Akka qofoon sibiilaa markaba qabee haabu, nuyis abdiin amanamaadhaa fi imaa lubbuun qabatee dhaabatu qaba; inni iddoo hundumaa irra caalaa ulqulluu gara isa keessaa iyyuu in ta'a*. ²⁰ Iddoon sun isa Yesus inni kuma lubummaa Malkiisedeqitti bararaan angafa lubootaa ta'ee, dura leemee nuuf lixee dha*.

*3-14 Uma 22:16-17

*5 10:36

*6 Bau 22:11

*8 Lak 23:19; Tit 1:2

*9 2:2-5,24; Lew 16:2,12

*10 4:14; 5:6; Far 110:4

Akka Lubummaa Malkiisedeq Himuu Isaa

¹ Malkiisedeq kun mootii Saalem, luba Waaqayyoo isa hundumaa rarraa jiruu ture; gaaf tokko Abram mootota tokko rukutee mo'atees nu deebi'uu, Malkiisedeq karaatti itti ceme isa eebbise*. ² Abrahaam immoo waan hundumaa irraa kudhan essaa tokko qoodeef; Malkiisedeq ka hiikaa maqaa isaatiitti tokkoffaa lootii qajeelummaa ti" akkasumas otii Saalem, inni immoo, "Mootii gaa" jechuu dha. ³ Inni abbaa, haara, yookiis hidda dhalootaa hin qabu; ri jireenya isaas jalqabaa fi dhuma qabu; garuu akka ilma Waaqayyoo a baraan luba ta'ee in jiraata*.

Uma 14:17-20

Far 110:4

⁴ Egaa Abrahaam abbaan qomoota booji'e keessaa kudhan keessaa ko erga isaaf kennee, Malkiisedeq guddaa attamii akka ture kanaan in itu. ⁵ Sanyii Lewwii ta'anii warrii lubummaa fudhatan, kudhan ssaa tokko saba isaanii irraa akka dhan, seeraan abboommii qabu; kun keessaa tokko sanas warra obboota isaanii akkuma isaaniis sanyii ahaam turan irraa fuudhu jechuu

dha*. ⁶ Namichi kun garuu sanyii isaanii keessaa utuu hin ta'in, Abrahaam isa abdiin kenneameef irraa kudhan keessaa tokko fudhatee, isa eebbise. ⁷ Inni xinnaan harka isa isa caaluutti akka eebbifamu, namni falmu hin jiru. ⁸ Kudhan keessaa tokkoon inni kun namoota du'uuf jiraniin in fuudhama; inni sun garuu luba isa in jiraata jedhamee dhugaa ba'ameef sanaan fuudhame. ⁹ Lewwii inni sanyiin isaa kudhan keessaa tokko fuudhu ofii isaatii iyyuu, yeroo sana karaa Abrahaam "Kudhan keessaa tokko baaseera" jechuun in danda'ama. ¹⁰ Yeroo Malkiisedeq Abrahaamitti adeeme, Lewwiiin mudhii abaabilii isaa keessa ture.

*5 Lak 18:21

¹¹ Ammas karaa seera lubummaa Lewwiidhaaf kennamee sana fiixaan baafachuun utuu argameera ta'ee, inni akkuma lubummaa Aaronitti waamamee hafe, lubni biraa akkuma lubummaa Malkiisedeqitti kaafamuun maaliif barbaachise ree? Lubummaa Lewwii irratti sabni kun seera argate*. ¹² Lubummaan sun yeroo geddaramu, seericha keessattis geddaramni giditti in barbaachisa. ¹³ Inni amma waa'ee isaatiif dubbatamu immoo, gosa kan biraa keessaa ture; gosa kana keessaa namni takkaa akka lubaatti iddoo aarsaatti hin hojjenne. ¹⁴ Gooftaan keenya gosa Yihudaa keessaa akka dhalate beekamaa dha; Museen waa'ee gosa kanaa yeroo dubbate immoo, waa'ee luba ta'uu isaanii homaa hin dubbanne*.

*11 8:6-7

*14 Uma 49:10; Isa 11:1; Mul 5:5

Lubni Biraa Inni Akka Malkiisedeq Ka'uu Isaa

¹⁵ Lubni biraa inni akka Malkiisedeq gaafa ka'uu immoo, inni dubbataame kun caalaadhumatti mul'ataa in ta'a. ¹⁶ Lubni sun akka seeraa fi abboommii biyya lafaa kanaatti hidda lakkaa'uudhaan utuu hin ta'in, humna jireenya hin badneetiin luba ta'e. ¹⁷ Waa'ee isaatiif caaffata qulqullaa'aa keessatti,

"Akkuma lubummaa
Malkiisedeqitti,

ati bara baraan luba in taata"

jedhamee dhugaa ba'ameeraaf*.

¹⁸ Karaa tokko seerri inni duraa sun dadhabbi isaatii, waa'ee utuu hin baasin hafuu isaatiifis diigameera*.

¹⁹ Seerichi, wanti tokko iyyuu fiixaan akka ba'u hin goone; karaa biraa immoo, abdiin caalu inni nuyi ittiin Waaqayyotti dhi'aannu iddoo bu'eera*.

²⁰ Kun kakaalee hin taane; warri duraan luboota ta'an hojii isaanii yeroo fudhatan, Waaqayyo hin kakanne.

²¹ Inni kun yeroo lubummaa fudhate garuu Waaqayyo in kakateef; waa'ee isaatiif caaffata qulqullaa'aa keessatti,

"Gooftaan, 'Ati bara baraan

luba in taata' jedhee kakateera,

egaa inni yaada isaa hin

geddaru" jedhamee

caafameera*.

²² Kanaanis Yesus walii galtee isa caalu isa kakaadhaan dhaabate sana amanamaa godhe*. ²³ Luboonni warri duraa sababii du'aniif hojii isaanii itti fufuu waan hin dandeenyeef, namoota baay'eetu luba ta'e. ²⁴ Inni kun garuu bara baraan waan jiraatuuf, lubummaa isaa hojii dhaabataa godhee qabeera*. ²⁵ Kana irraa kan ka'es, inni yeroo hundumaa isaaniif kadhachuudhaaf waan jiraatuuf, warra karaa isaa gara Waaqayyootti dhi'aatan hamma dhummaatti fayyisuu in danda'a*.

*17 5:6; Far 110:4

*18 Rom 8:3

*19 9:9

*21 Far 110:4

*22 8:6; 9:15; 12:24

*24 13:8

*25 Rom 8:34; 1Yoh 2:1

²⁶ Angafa lubootaa, isa qulqulluu, waan ittiin jedhan hin qabne, xurii hin qabne, isa cubbamoote irraa gargar ba'ee bantiwwan waaqaa gararraattis ol jedhe akkasii qabaachuun nuuf in barbaachisa*. ²⁷ Inni akka angafoota lubootaa warra kaanii, guyyuma guyyaatti duraan dursee cubbuu ofii isaatii kana booddees cubbuu sabaaf aarsaa dhi'cessuu isa hin barbaachifne; inni ofii isaa aarsaa godhee, al tokkicha yeroo hundumaaf dhi'eesse*. ²⁸ Seerri namoota dadhaboo angafa lubootaa godhee hojii irra in dhaabsisa; sagaleen inni kakaadhaan dhaga'amee, seericha booddee dhufe garuu, ilma isa bara baraan mudaa malee ta'e hojicha irra in dhaaba*.

*26 4:14-15

*27 5:3; 9:12,26; Lew 9:7; 16:6,15,17

*28 5:1-2; Far 2:7

Yesus Kakuu Isa Haaraadhaaf Angafa Lubootaa Ta'uu Isaa

8 ¹ Wanta dubbannu keessaa, "Nuyi angafa lubootaa isa bantii waaqaa keessatti, gara mirga teessoo Waaqayyoo surra-qabeessaa taa'e akkasii qabna" isa jedhutu hunduma irra caala*.

² Inni godoo qulqullaa'aa sana keessatti, godoo namni dhaabe utuu hin ta'in, godicha isa dhugaa Waaqayyoo gooftaan dhaabe sana keessatti, angafa lubootaa ta'ee in hojjeta*. ³ Angafa lubootaa kan ta'e hundinuu kennaa fi aarsaa dhi'cessuudhaaf hojii irra in dhaabama; kanaaf inni kunis immoo waan dhi'cessu qabaachuun isaaf in barbaachisa*. ⁴ Luboonni akka seerichaatti kennaa dhi'cessan waan jiraaniif, inni utuu fooniin biyya lafaa irra jiraatee iyyuu luba akka isaanii hin ta'utire. ⁵ Isaan godoo isa akka gaadidduu isa waaqa irraatti garagalfame sana keessatti in hojjetu; fakkeenya godoon sun ittiin ijaarama Museetti argisiifamee ture. Yeroo inni godoo sana ijaaruu ka'etti Waaqayyoo, "Ammas waan hundumaa fakkeenya isa gaara irratti sitti argisiifame sanaan akka hojjettuuf akeekkadhu!" ittiin jedhe*.

*1 4:14; 1:3; Far 110:1

*2 9:11

*3 5:1

*5 10:1; Qol 2:17; Bau 25:40

6 Yesus hojii lubummaa isa kan isaanii irra fagoo caalu fudhate; hamma hojiin isaa caalu immoo, kakuun inni Yesus Waaqayyoo fi namoota gidduu dhaabe, inni abdii caalu irra dhaabatu sun guddaa in caala*. ⁷ Kakuun inni duraa hir'ina hin qabu utuu ta'ee, isa lammaffaa iddoo buusuun hin barbaachisu ture*. ⁸ Balleessaan isaan irratti argamnaa raajichi, "Kunoo, guyyoonni tokko in dhufu; guyyoota sanatti ani mana Israa'elii fi mana Yihudaaf kakuu haaraa iddoodhaan nan ga'a" jedha gooftichi*. ⁹ "Garuu kakuun kun akka isa duraa miti; harka qabee gaafan biyya Gibxii isaan baase,

kakuu sana abboota isaaniif nan dhaabe;

isaan kakuu koo sanatti

jabaatanii hin hafne,

anis jabeessee isaaniif

hin yaadne' jedha gooftichi*.

¹⁰ Guyyoonni sun yeroo ga'an,

kakuu ani mana Israa'elii

kakadhu,

'Seera koo yaada isaanii keessa

nan kaa'a,

garaa isaanii keessattis isa nan caafa;

ani isaaniif Waaqayyoo nan ta'a,

isaanis anaaf saba in ta'u,

isa jedhuu dha' jedha gooftichi*.

¹¹ Itti dabalees, 'Namni tokko iyyuu

si'achi nama biyya isaa yookiis

obboleessa isaa

gooftaa bari! jedhee hin barsiisu;

xixinnayyoota isaaniitii

jalqabanii

hamma gurguddoota isaaniitii

hundumti isaanii na beeku.

¹² Jal'ina isaaniitii isaan nan maara,

cubbuu isaaniiis deebi'ee hin

yaadadhu' jedheera" jedhe*.

*6 7:22; 9:15; 12:24; 2Qor 3:6

*7 7:18-19

*8-12 Er 31:31-34

*9 Bau 19:3-6

*10 10:16; Zak 8:8; 2Qor 6:16

*12 10:17; Isa 43:25

13 Waa'ee kakuu haaraa dubbaachuun isaa inni duraa moofa'eera jehuu isaa ti; wanti moofa'e, wanti lulloomes badduu ba'uu ga'eera*.

*13 Rom 10:4

Akka Sagada Isa Lafa Irraa Fi Isa Waaqa Irraa

9 ¹ Kakuun inni duraa iyyuu lafa kana irratti seerrata sagadaa, godoo qullullaa'aas qaba ture. ² Godoon tokko opheeffamee ture; godicha keessaa kuan gara balbalaa "Iddoo qulqulluu" dhama ture; isa keessa, baattuu ibsa, abatee buddeena ilaalchaa isa Waaqayyoo duratti dhi'aatu sana baatu buddeenihaa wajjin in kaa'u*. ³ Golgaa isa ummaffaa garasiin inni jiru, inni gara ooddee immoo, "Iddoo isa hundumaa ra caalaa qulqulluu" in jedhama*. Achi keessa immoo iddoo aarsaa isa arqee irraa hojjetamee ixaanni irratti urfamu, akkasumas sanduuqa kakuu utummaan isaa warqeedhaan uffifa-

metu jira; killi warqee inni maannaa baatu, uleen Aaron inni late, akkasumas gabatoonni dhagaa lamaan warri abboonni irratti caafaman, sanduuqa sana keessa in kaa'amu*. ⁴ Kirubel ulfinaa lamaan isa irraan teessoo araaraa golboobanii jiru turan; waa'ee wanta kana hundumaa tokko tokkoon dubbaachuuf garuu amma yeroo isaa miti*.

*2 Bau 26:1-30; 25:1-40; 25:23-30

*3 Bau 26:31-33

*4 Bau 30:1-6; 25:10-16; 16:33;

Lak 17:8-10; Bau 25:16; Kes 10:3-5

*5 Bau 25:17-22

6 Egaa kun hundinuu akkasitti qopheeffame; luboonni guyyaa hundumaa hojii sagada isaanii raawwachuudhaaf, godicha keessaa kutaa isa gara balbaalaatti in galu turan*. ⁷ Angafni lubootaa garuu kophaa isaa, godicha keessaa kutaa isa gara borootti, waggaatti guyyaa tokko duwwaa ol in gala; cubbuu inni ofii isaatii, sabni sunis utuu hin beekin hojjetaniif aarsaa dhi'cessuudhaaf, inni dhiiga baatee ol in gala*. ⁸ Isa kanaan hafuurri qulqulluun, hamma godoon inni duraa sun dhaabatee jirutti, gara iddoo isa hundumaa irra caalaa qulqulluutti darbuudhaaf, karaan namaaf amma illee akka hin banamin, in argisiisa*. ⁹ Inni fakkeenya bara si'anaa ti; akka qophees kanaatti kennaawwan, aarsaawwan dhi'effamanis yaada garaa namichia isa sagaduu sana qulleesani, fiixaan baasuu hin danda'an*. ¹⁰ Isaan kun waa'ee nyaataa fi dhugaatii, waa'ee yeroo garaa garaatti of qulleesuudhaaf of dhiquu waan ta'aniif, seerrata namummaa isa duubaatiif kennamanii hamma seerichi haara'utti hojjetanii dha*.

*6 Lak 18:2-7

*7 Bau 30:10; Lew 16:2-34

*8 10:19-20

*9 7:19; 10:1-2

*10 13:9; Lew 11:1-47; Lak 19:1-22

11 Kristos garuu wanta gaggaarii dhufuuf jiraniif angafa lubootaa ta'ee yeroo mul'ate, gara godoo isa caalaa guddaa fi isa caalaa raawwatamaa keessaatti darbe; godichis harkaan hin ijaaramne, waan uumame kana keessaas hin qabu*. ¹² Kristos aarsaadhaaf dhiiga re'ootaa fi dhiiga jibootaa baate utuu hin ta'in, dhiiga ofii isaa dhangalaasuu isaatiin al tokko bara baraan gara iddoo isa hundumaa irra caalaa

qulqulluutti ol gale; nuufis furee bara baraa argate*. ¹³Egaa dhiiga re'ootaa fi korommii, daaraa foon goromsa aarfamees, namoota xuraa'an sanatti faacaasuun, xuraa'ummaa foon isaanii irraa isaan in qulleessa erga ta'ee*, ¹⁴dhiigni Kristos isa hafuura bara barattiin, aarsaa mudaa hin qabne godhee ofii isaa Waaqayyooof dhi'eesse immoo, isin hojii isa du'atti geessu dhiifantii, Waaqayyoo isa jiraataadhaaf hojjetoota akka taataniif, hammam guddaa caalchisee yaada garaa keessanii haa qulleessu ree*?

*11 4:14; 6:20; 10:1

*12 7:27; 10:10

*13 Lew 16:3,14-16; Lak 19:9,17-19

*14 1Phe 1:18-19; Qol 1:14; 1Yoh 1:7;

Mul 1:5

¹⁵Kanaafis gidduu galee kakuu haaraa Waaqayyoo fi namoota gidduu kan dhaabu isa; irra-daddarbaa kakuu isa duraa jalatti hojjetan irraa duuni isaan furu erga argamee, kakuun haaraan sun, warri bara baraan itti darbanii fudhachuudhaaf waamaman abdii sana akka argataniif in barbaadama*. ¹⁶Dhaamsi dhaalaa hojii irra ooluun yeroo ga'utti, namichi inni dhaala dhaameef sun akka du'e beekamuun irra jira. ¹⁷Dhaamsi dhaalaa gaafa namichi dhaala kenne sun du'e duwwaa hojii irra oola malee, utuu inni fayyaatti jiruu hojii irra ooluu hin danda'u. ¹⁸Kanaaf kakuun inni duraa iyyuu dhiiga malee hojii irra akka oolu hin godhamne. ¹⁹Museen abboommii seerichaa tokko tokkoon saba sana hundumaatti erga himee booddee, dhiiga jibootaa fi re'ootaa bishaanii wajjin fuudhee, baala hisoopii isa rifeensi hiddamaan diimaan itti marameen, ma-caafichatti, saba sana hundumaattis in facaase*. ²⁰Achumaanis, "Kun dhiiga isa kakicha cimsuudhaaf Waaqayyoo isiniif abboomee dha" jedhe*. ²¹Akka-sumas dhiigicha, godichaa fi qodaa achi keessaa seerri sagadaa itti hojjetaamu hundumaatti facaase*. ²²Dhuguma iyyuu akka seerichaatti wanti hundiinu, dhiigaan in qulleeffama jechuun in danda'ama; dhiiga utuu hin dhangalaasin immoo dhiifamuun cubbuu hin jiru*.

*15 7:22; 8:6; 12:24; 1Xim 2:5

*19 Bau 24:3-8; Lew 14:4; Lak 19:6

*20 Bau 24:8; Mat 26:28

*21 Lew 8:15,19

*22 Lew 5:11-13; 17:11; Efe 1:7

Aarsaan Kristos Cubbuu Balleessuu Isaa

²³Egaa wanti akka isa waaqa irraa raatti garagalfaman kun isaan kanaan qulleeffamuun in ta'aaf; warri waan dhugaa ta'anii waaqa irra jiran garuu, ofii isaaniitii aarsaa isaan kana irra caalaniin qulleeffamuu isaan barbaachisa*. ²⁴Kristos iddoo isa hundumaa irra caalaa qulqulluu, harkaan ijaarame fakkaattii isa dhugaa sanatti gale miti; inni bantii waaqaatti iddoo itti amma Waaqayyoo duratti nuuf mul'atutti gale*. ²⁵Achitti galuun isaas akka angafni lubootaa dhiiga ofii isaatii kan hin ta'in baatee, waggaa waggaaatti iddoo isa hundumaa irra caalaa qulqulluu sanatti galu, deddeebi'ee ofii isaa aarsaa dhi'eesuudhaaf miti. ²⁶Utuu akkas ta'uu dhaabaatee, inni uumamuu biyya lafaatii jalqabee irra deddeebi'ee dhi-phachuun isa irra in ga'a ture; amma garuu dhuma barichaatti, yeroo hundumaaf akka ta'utti al tokkicha ofii isaa aarsaa dhi'eesuu isaatiin cubbuu balleessuudhaaf mul'ateera*. ²⁷Namoonni al tokko du'uuf kaa'amaniiru; isa booddee immoo firdiitti in dhi'aatu*. ²⁸Akkasuma Kristos inni cubbuu namoota baay'ee baachuudhaaf al tokko aarsaa ta'ee dhi'eeffame; si'a lammaffaa immoo waa'ee cubbuuf utuu hin ta'in, warra dhimmanii dhufa isaa eegatan fayyisuudhaaf mul'achuuf jira*.

*23 8:5

*24 9:11; 1Yoh 2:1

*26 9:12; Gal 4:4

*27 Uma 3:19; 2Qor 5:10

*28 10:10,12,14; Isa 53:12; 1Phe 2:24;

Rom 6:10; Filp 3:20

Aarsaan Inni Durii Akka Dhimma Hin Baafne Himuu Isaa

10 ¹Seerichi garuu gaadidduu wanta gaggaarii dhufuuf jiran sanaa ti malee, bifa dhugaa isa isaan ittiin mul'atan miti; inni karaa aarsaa waggaa waggaaadhaan utuu gargar hin citin dhi'eeffaman sanaa, warra dhi'aatan fiixaan kan ba'an gochuu matumaa hin dandeenye*. ²Warri Waaqayyooof sagadan yeroo hundumaaf akka ta'utti, al tokkicha dhuguma cubbuu isaaniittii utuu qulleeffamaniiru ta'ee, cubbuun

isaanii yaada garaa isaaniitti waan hin dhaga'amneef, aarsaa dhi'eesuun in hafa ture mitii ree? ³Amma garuu aarsaa waggaa waggaaatti dhi'aataniin namoonni cubbuu isaanii in yaadatu*. ⁴Dhiigni korommii fi re'ootaa cubbuu namootaa irraa fuudhuu matumaa hin danda'u*.

*1 8:5; 9:9; Qol 2:16-17

*3 Lew 16:21,34

*4 Isa 1:11

⁵Kanaaf Kristos gara biyya lafaa yommuu dhufe,

"Ati aarsaa, kennaas hin jaallanne,

garuu dhagna abboomamuu anaaf qopheessiteetta.

⁶Ati kenna qalmaa isa gubamutti, aarsaa sababii cubbuutiif

dhi'aattutis

hin gammanne;

kanaaf ani immoo,

"Macaafa maramu keessatti waa'ee kootiif akkuma

caafamee jiruu,

yaa Waaqayyoo, kunoo, ani

jaalala kee raawwachuudhaaf dhufeera"

nan jedhe" jedhee dubbate*.

*5-7 Far 40:6-8; 51:16; Mik 6:7; Yoh 4:34

⁸Utuma isaan kun akka seerichi bboomutti dhi'aatanii iyyuu, kana ararraatti, "Ati aarsaa, kennaas, kenna qalmaa isa gubamu, aarsaa sababii ubbuutiif dhi'aatus hin jaallanne, tis hin gammanne" jechuu isaa argieerra. ⁹Itti dabalees immoo, "Kunoo, ni jaalala kee raawwachuudhaaf dhufeera" jedheera; kanaanis aarsaa isa ummaffaa iddoo buusuudhaaf, isa duula iddoodhaa fuudhe*. ¹⁰Akka jaala-

Waaqayyoo sanatti, dhagni Yesus ristos yeroo hundumaaf akka ta'utti, tokkicha aarsaa ta'ee dhi'eeffamuumaan nuyi Waaqayyooof qulqulleeffameera*.

*7:18

*9 12:28; Yoh 17:19

Aarsaan Kristos Dhimma Baasuu Isaa

¹¹Lubni guyyaa guyyaan dhaabaa, hojii lubummaa isaa in hojjeta; rsaa isa cubbuu namoota irraa fuu-u matumaa hin dandeenye sanas ddeebi'ee in dhi'eesaa*. ¹²Kristos ga-

ruu al tokko aarsaa dhi'eessee, bara baraan gara mirga Waaqayyoo taa'e*. ¹³Achi taa'ee diinonni isaa ejjeta miilla isaa hamma godhamanitti in eeggata*. ¹⁴Al tokkicha aarsaa dhi'eesuudhaan, warri Waaqayyooof qulqulleeffaman yeroo hundumaaf akka fiixaan ba'an godheera.

*11 8:5; 29:38

*12 1:3

*13 Far 110:1; 1Qor 15:25

¹⁵Hafuurri qulqulluunis immoo waa'ee kanaa dhugaa nuuf ba'a. ¹⁶Inni duraan dursee,

"Guyyoonni sun yeroo ga'an, kakuu ani isaaniif kakadhu,

'Seera koo garaa isaanii keessa nan kaa'a,

yaada isaanii keessattis isa nan caafa isa jedhuu dha'

jedha gooftichi" jedhee dhugaa ba'ee*.

¹⁷Itti dabalees, "Waaqayyoo, 'Ani cubbuu isaanii, jal'ina isaaniis

deebi'ee hin yaadadhu' jedheera" jedhe*.

¹⁸Isaan kanaaf dhiifamuun erga argamee immoo, aarsaan sababii cubbuutiif dhi'aatu in hafa.

*16 8:10; Er 31:33

*17 8:12; Er 31:34

Gara Waaqayyoootti Dhi'aachuuf Karaan Argamuu Isaa

¹⁹Egaa yaa obboloota ko! Yesus dhiiga isaa nuuf dhangalaasuu isaatiin gara iddoo isa hundumaa irra caalaa qulqulluutti galuudhaaf ija jabina qabna*. ²⁰Inni foon isaatiin karaa haaraa, karaa yeroo hundumaa jiraatu golgaa sana keessa nuuf bane*. ²¹Lubicha guddicha isa manni Waaqayyoo itti kenname qabna*. ²²Kanaafis nuyi warra yaadni garaa isaanii hamminattii qulleeffame, dhagni isaaniis bishaan qulqulluudhaan dhiqame taa-nee, kottaa garaa dhugaadhaan, amantii guutuudhaanis Waaqayyotti in dhi'aannaa*! ²³Inni abdii nuuf kenne amanamaa dha; kanaafis kottaa abdii keenya beeksisuutti jabaannee in qabannaa*! ²⁴Jaalala argisiisuudhaaf, waan gaarii hojjechuudhaafis kottaa tuttuqnee yaada walii in kaafnaa*! ²⁵Akka jara tokkotti amala ta'e, nuyi

walitti qabamuu keenya hin dhiifnu; guyyaan gooftaa dhi'aachaa akka adeemu in argitu, kanaaf ittuma caal-chifnee wal jajjabeessina*.

*19 9:8; Mat 27:51; Rom 5:2

*20 6:19-20; Yoh 14:6

*21 3:6

*22 4:16; Efe 5:26; Lew 8:30; His 36:25

*23 4:14; IQor 1:9

*24 13:1

*25 3:13; Rom 13:11-12; Qol 3:16; Yaq 5:8

26 Nuyi dhugaa hubannee erga beeknee booddee, jaallannee beekaa cubbuu yoo hojjenne, aarsaan sababii cubbuutiif dhi'aatu si'achi hin jiru*. 27 Firdiinii fi ibiddi hinaaffaa inni warra Waaqayyoon morman gubu garuu, sodaadhaan ceggatamaa jiru*. 28 Namni seera Musee hojii irra akka hin oolle godhe, dhuga-baatonni lama yookiis sadii erga dhugaa itti ba'anii oo'a malee in ajjeefama*. 29 Nama ilma Waaqayyootti miilla haxaa'atuuf, nama dhiiga kakuu isa ittiin qullaa'e sana waan xuraa'aatti lakkaa'uuf, hafuura ayyaana namaaf kennu isa arrabsuufis, adaba isa irra hammaatu hammamiitu isaaf mala jettanii yaaddu ree*? 30 Nuyi, "Ijaa baasuun kan koo ti, anni hojii namaa mataa isaa irratti nan deebisa" akkasumas immoo, "Gooftichi saba isaa firdiitti in dhi'eessa" isa jedhe sana in beekna*. 31 Waaqayyo isa jiraa-taa harka bu'uun guddaa sodaachisaa dha*.

*26 6:4-8

*27 Isa 26:11; Sef 1:18

*28 Lak 15:30; 35:30; Kes 17:6; 19:15

*29 2:3; 12:25; IQor 11:25,29; Bau 24:8

*30 Kes 32:35-36; Far 135:14; Rom 12:19

*31 12:29

32 Guyyoota jalqaba itti ifa argattanii, wal'aansoo guddaa dhiphina of keessaa qabu obsaan dandeesan sana yaadadhaa*! 33 Isin keessaa kaan mul'innatti arrabsamanii rakkataniiru; kaan immoo hidhata warra mul'innatti arrabsamanii rakkataniiru*. 34 Isin warra hidhamanii wajjin dhiphattaniitu; qabeenya isa caalaa wayyuu fi isa hin darbina akka qabdan waan beektaniifis, saamamuu qabeenya keessanii gammachuudhaan fudhattaniitu*. 35 Ammas amanachuu keessan isa gatii guddaa qabu hin gatinna! 36 Jaalala Waaqayyoo gootanii, isa Waaqayyo abdachiise argachuudhaaf obsaan danda'uun isin in

barbaachisa*. 37 Caaffanni qulqul-laa'aan,

"Yeroo xinnoo isheetu jira, inni dhufuuf jiru sunis, in dhufa malee hin turu*;

38 inni qajeelaan kan kootii, amantiidhaan jireenya dhugaa in argata; namni yoo dugda anatti gate garuu, garaan koo itti hin gammadu" in jedha*.

39 Nuyi warra amantii qabanii fi warra lubbuu isaanii oolfatanii dha malee, warra badiisaaf dugda isatti gatan miti*.

*32 6:4

*33 IQor 4:9

*34 13:3; Mat 6:20; 19:21,29

*36 Luq 21:19

*37 Isa 26:20; Anb 2:3; Luq 21:28; Yaq 5:8; Mul 22:12

*38 Anb 2:4; Rom 1:17; Gal 3:11

*39 IPhe 1:9

Amantii Qabaachuu

11 1 Amantiin waan abdatan "Dhuguma in ta'a" jedhanii fudhachuu dha; waan ijaan hin argines akka waan arganiitti "Jira" jedhanii lakkaa'uu dha*. 2 Sababii amantiitiif Waaqayyo biraa namoota bara duriitiif dhugaa ba'ameeraaf*. 3 Waaqnii fi biyyi lafaa sagalee Waaqayyootiin akka uumaman amantiidhaan in hubanna; akkasittis wanti ijaan argamu wanta hin mul'anne irraa hojjetame*.

*1 Rom 8:24-25; 2Qor 4:18; 5:7

*2 11:39

*3 Uma 1:1-31; Far 33:6,9; Yoh 1:3; rom 1:20

4 Abeel amantiidhaan aarsaa isa kan Qaayin irra caalu Waaqayyoof dhi'eesse; Waaqayyo kennaa isaa fudhatee isaaf dhugaa ba'eera. Abeel amantii isaatiin qajeelaa akka ta'es dhugaa ba'ameeraaf; inni in du'e, garuu karaa amantii isaatii amma iyyuu dubbachaa jira*. 5 Henok du'a ijaan iyyuu akka hin arginetti amantiidhaan ol fudhatame; Waaqayyo waan isa fudhateefis hin argamne; ol fudhatamuu isaa dura immoo, Waaqayyoon gammachiisuun isaa dhugaa ba'ameeraaf*. 6 Amantii malee immoo Waaqayyoon gammachiisuun hin danda'amu. Benyu illee Waaqayyootti dhi'aachuu yoo barbaade, inni akka jiru, warra isa barbaadaniifis gatii

isaanii akka kennuuf amanuun isa irra jira. 7 Nohi amantiidhaan isa Waaqayyo waa'ee waan yeroo sanatti ija namaatti hin mul'anneetiif akeekkachiise dha-ga'ee sodaatee, warra mana isaa oolchuufis bidiruu tolfate; amantii isaatiin immoo biyya lafaatti yakka muree, qajeelina amantiidhaan argamus qabeenya isaa in godhate*.

*4 12:24; Uma 4:3-10; Mat 23:35

*5 Uma 5:21-24

*7 Uma 6:8-22; 2Phe 2:5; Rom 3:22

8 Abrahaam biyya isaatii ba'ee, biyya itti darbee akka fudhatuuf isaaf yaadame tokko akka dhaquuf yeroo waamametti, amantiidhaan in abboota; eessa akka dhaqu utuu hin beekinis in ba'e*. 9 Amantiidhaan akka ormaatti biyya isaaf abdachiifame sana keessa buufate; Yisihaqii fi Yaaqoob warri isaa wajjin laficha akka argataniif abdachiifaman isa booddeedhaan akkuma jiraatan, innis godoo keessa jiraate*. 10 Inni mandara hundee jabaa qabu, isa Waaqayyo akka inni itti ijaaramu qopheesse ijaare in eeggata ture*. 11 Inni abdii kenneef amanamaa akka ta'e, Abrahaam fudhatee waan tureef, Abrahaam inni barri isaa darbe iyyuu, Saaraan isheen dhala godhachuu hin dandeenyes amantiidhaan dhala godhachuuf humna argatan*. 12 Kanaafis sanyiin akka urjoota waaqa keessaa baay'atan, warri akkuma cirracha qarqara galaanaa lakkoobsa hin qabnes, namicha isa akkuma waan du'ee ture tokkicha sana irraa, dhalatan*.

*8 Uma 12:1-5; Rom 4:1-25

*9 Uma 12:5-9; 35:27

*10 12:22; 13:14; Mul 21:14,19-20

*11 Uma 17:19; 18:10-14; 21:2

*12 Rom 4:19; Uma 15:5; 22:17; 32:12

13 Jarreen kun isa abdachiifaman roo hin fudhanne ta'an iyyuu, amantii saanii utuu hin dhiisin du'an; garuu isa ibdachiifaman fagootti ilaalanii simaachuudhaaf itti gammadaniiru, biyya afaa irrattis ormaa fi kara-adeemtuu ikka turan beekaniiru*. 14 Namoonni vanta akkasii beeksisan biyya ofii saanii yaadaa akka jiran in argisiisu. 5 Biyya isa keessaa ba'an sana in yaadu utuu ta'anii, itti deebi'uuf fuchan argatu turan. 16 Amma garuu isaan iyya isa sana irra wayyu hawwaan in

yaadu, innis isa waaqa irraa ti; kanaafis Waaqayyo, inni achitti mandara isaanii qopheesse, Waaqayyo isaanii jedhamee waamamuutti hin yeella'u*.

*13 11:39; Uma 23:4; 47:9; Kes 25:23; ISen 29:15; Far 39:12

*16 Bau 3:6

17 Abrahaam yeroo ilaalamuuf qorametti, amantiidhaan Yisihaqin aarsaadhaf dhi'eesse; isuma deddeebi'ee ab-dii argate sanatus ilma isaa isa tokkicha aarsaa dhi'eessuuf qophaa'e*. 18 Ilmi isaas, isa, "Yisihaqiin sanyiin siif in lakkaa'ama" jedhamee itti dubbatamee turee dha*. 19 Waaqayyo warra du'an keessaa iyyuu nama kaasuu akka danda'u, Abrahaam yaada irra kaa'atee ture; ammas fakkeenya kanaatiin ilma isaa warra du'an keessaa deebisee akka argatetti in lakkaa'ama*.

*17 Uma 22:1-19; Yaq 2:21

*18 Uma 21:12; Rom 9:7

*19 Rom 4:17

20 Yisihaq amantiidhaan wanta gara fuula duraatti ta'uuf jiru dubbatee, Yaaqoobin, Esaawuus eebbise*. 21 Yaaqoob yeroo du'uuf jedhetti mataa dhaabata isaatiitti hirkatee, gugguufee utuu sagaduu, amantiidhaan ilmaan Yoseef adduma addaan eebbise*. 22 Yoseef dhuma jireenya isaa jala, sabni Israa'el akka achii ba'an amantiidhaan yaadatee dubbate, waa'ee awwaala lafee isaatiis isaanitti himate*.

*20 Uma 27:27-40

*21 Uma 27:31; 48:1-20

*22 Uma 50:24-25; Bau 13:19

23 Yeroo Museen dhalate, abbaan isaa fi haati isaa mucichi akka nama gammachiisu waan arganiif, amantiidhaan ji'a sadii isa dhoksan; isaan ajaja mootichaa hin sodaanne*. 24 Museen yeroo guddate amantiidhaan ilma intala Fara'oon jedhamee waamamuu di-de*. 25 Yeroo gabaabduudhaaf cubbuu keessa jiraatee gammaduu irra, saba Waaqayyoo wajjin rakkina jala jiraachuu fo'ate. 26 Inni ija isaa gatii isaa isa booddee irra waan kaa'ateef, sooruma Gibxii hundumaa irra, sababii Kristosiif arrabsoo baachuu badhaadhummaa isa caalutti lakkaa'ate*. 27 Inni amantiidhaan dheekkamsa mootichaa utuu hin sodaatin biyya Gibxii ba'e; isa ijaan hin argamne akka waan arguuttis yaada isaatti jabaate*. 28 Inni amantiidhaan

Faasiikaan akka ayyaaneffamu godhe, ergaan inni angafa kan ta'e hundumaa fixu sun akka isaanitti hin buunetti, dhiigicha balbalatti dibsiise*.

*23 Bau 2:2; 1:22

*24 Bau 2:10-12

*26 Far 89:50-51; Ibr 13:13

*27 Bau 2:15; 12:41

*28 Bau 12:3-14, 21-30

29 Sabni Israa'el amantiidhaan akka nama lafa gogaa irra adeemuutti galaa-na diimaa ce'an; warri Gibxii akkuma isaanii gochuu yeroo yaalanitti garuu in liqimfaman*. 30 Warri Israa'el amantiidhaan Yerikoo marsanii, guyyaa torbaaf erga itti naanna'anii booddee, masaraan isaa in jige*. 31 Rahaab ejji-tuun warra gaadduu sana nagaadhaan waan simteef, amantiidhaan oolte malee, warra abboomamuu didanii wajjin hin balleeffanne*.

*29 Bau 14:16-31

*30 Iya 6:1-21

*31 Iya 2:1-21; 6:22-25; Yaq 2:25

32 Kana caalaas dubbachuu na barbaachisaa ree? Waa'ee Gidewoon, Baaraaq, Siimson, Yiftaa, Daawit, Saamu'el akkasumas waa'ee raajotaa isinitti odeessuuf immoo yeroon ana hin ga'u*. 33 Isaan keessaa kaan amantiidhaan mootummoota mo'anii, kaan waan qajeelaa hojii irra oolchanii, abdii argatanii, kaanis afaan leencotaa cufaniiru*. 34 Kaanis ibidda olotu dhaamsanii, qara billaa jalaa ba'anii, dadhabbi keessaa jabina argatanii, lollatti jaboo ta'anii, loltuu warra ormaas baqachiisaniiru*. 35 Dubartoonni namoota isaanii warra duraa du'an, du'aa kaafamnaaniif deebisanii fudhataniiiru. Warri kaanis jireenya isa wayyuuf du'aa akka ka'aniif, gad dhiifamuu didanii harka warra isaan dhiphisiinitti dhiphatanii du'an*. 36 Warri kaan ga'oof ta'an, in reebaman, funyoo si-biilaatiin iyyuu hidhamanii, mana hidhaatti in galfaman*. 37 Dhagaadhaan in rukutaman, iddoo lamatti in baqaq-faman, billaadhaan in ajjeefaman, gogaa hoolotaa yookiis re'oottaa uffatanii asii fi achi in deddeebifaman, waan isaan barbaachisu in dhaban, in rakki-faman, in miidhaman*. 38 Biyyi lafaa warra akkasiif kan hin malle ture; amma garuu isaan biyya lafaa kanaaf kan hin malletti lakkaa'amani, lafa

duwwaa fi tulloota irra in jooran, holqaa fi boolla lafaa keessa jiraatan.

*32 Abo 6:11—8:32; 4:6—5:31; 13:2—16:31; 11:1—12:7; 1Sam 16:1—31:13; 2Sam 1:1—24:25; 1Mot 1:1—2:11; 1Sam 1:1—25:1

*33 Abo 14:6; 1Sam 17:34-35; Dan 6:1-27

*34 Dan 3:1-30

*35 1Mot 17:17-24; 2Mot 4:25-37

*36 1Mot 22:26-27; 2Sen 18:25-26; Er 20:2; 37:15-16; 38:6

*37 2Sen 24:21; Er 26:23; Mat 23:35-37; Yaq 5:10

39 Isaan kun hundinuu amantiis isaanitiif yoo dhugaa ba'ameef iyyuu, isa abdachiifame sana hin arganne*. 40 Waaqayyo duraan dursee wanta wayyu argee waan nuuf qopheesseef, isaanuu wajjin malee kophaa isaanii fiixaan akka hin baane godhe*.

*39 11:2,13

*40 Mul 6:11

Yesusin Ilaalanii Amantiitti Akka Jabaatan Gorsuu Isaa

12 Egaa nuyi dhuga-baatota akka duumessaa lafa uffisan naannoo keenyaa qabna; kanaafis kottaa wanta ba'aa nutti ta'u hundumaa, cubbuu isa nutti qabates of irraa fuunee, dorgomee isa nu dura jiru obsaan dandeenyee in fiignaa*. 2 Yesu isaa amanti keenya jalqabee fiixaan baasu sanattii ija hin buqqifannu. Inni gammachuu fuula isaa dura jiru sanaaf jedhee, fannoo irratti du'uu isaatiif yeelloo isa irra ga'e homaatti utuu hin lakkaa'in, obsaan fannoo irratti du'uu in danda'e; ergasiis gara mirga teessoo Waaqayyoo taa'e*. 3 Isin dadhabdani yaadni keessan akka hin laafnetti ittiin mormuu cubbamootaa isa obsaan danda'e sana yaadatti qabadhaa*!

*1 10:36; 1Qor 9:24-27; 1Xim 6:12

*2 2:10; 5:8-9; Filp 2:8,10; Far 110:1; Mul 3:21

*3 Mat 26:67; Luq 2:34

Adabni Waaqayyoo Gorsaaf Ta'uu Isaa

4 Cubbuudhaan wal'aansoo qabuu keessan keessatti ammuma iyyuu dhiigni keessan hamma dhangala'uu ga'utti jabaattanii hin dhaabanne*. 5 Sagalee gorsaa isa Waaqayyoo akka ilmaaniitti isinitti dubbatu irraanfatti niittuu ree? Inni,

“Ilma ko! Gooftichi si barsiisuudhaaf yommuu si adabu, salphaatti hin ilaalin;

adabee yommuu si qajeelchus garaa hin kutatin!

6 Gooftichi nama jaallatu barsiisuuf in adaba, nama akka ilmaatti fudhatus in reeba” in jedha*.

7 Isinis barsiifamuudhaaf adaba kana obsaan danda'aa! Waaqayyoo wanta ilmaaniif godhamuun ta'u, isiniif in godha; ilmi abbaan isaa barsiisuuf hin adabne immoo isa kam ree? 8 Adaba hundinuu barsiifamuudhaaf argatan keessaa, utuu hin argatin yoo haftan garuu, isin ilmaan abbaa hin beekamneettii dhalattan malee, dhuguma ilmaan isaa hin taatan*. 9 Kana malee, abboota lafa kana irratti barsiisuuf nu adaban jabna; nus isaan in safeeffanna. Abbaa ceenya isa hafuuraaf immoo caalchifnee abboomannee jireenya argachuun nuuf in ta'uu ree? 10 Isaan sun bara gabaabluudhaaf akka isaanitti gaarii fakkaatetti barsiisuudhaaf nu adaban; inni kun ga'uu qulqullummaa isaa keessaa qooda jabaachuuf akka waa'ee nuuf baasutti barsiisuuf nu adaba. 11 Adabni barsiisuulhaaf kennamu yeroo sanaaf kan nama jaddisiisu malee, kan nama gammachiisu hin fakkaatu; booddee garuu warra itti waraniif ija in godhata; iji sunis kan agaa fi kan qajeelinaa in ta'a*.

*4 1Qor 10:13

*5-6 Fak 3:11-12; Iyo 5:17; Mul 3:19;

Qor 11:32

*8 Far 73:14-15

*9 Fak 10:17

*11 2Qor 4:17-18; Yoh 16:20-22;

aq 1:12; 3:18

Adaba Gorsaaf Fudhatanii Akka Isaatti Akka Jiraatan Hubachiisuu Isaa

12 Kanaafis harka keessan isa bu'aa'aa, jilba keessan isa mudhukaas ibeessaa*. 13 Miilla keessaniif akka l'utti irra adeemuudhaaf daandii qajelaa godhadhaa; yoo miilli inni naate in fayya malee, iddoodhaa hin aatu*.

12 Isa 35:3

13 Fak 4:26-27

14 Namoota hundumaa wajjin naadhaan jiraadhaa! Isa malee namni

tokko illee goofticha hin argu waan ta'eefis, jireenya qulqullummaaf dhamaa*! 15 Isin keessaa namni tokko illee ayyaana Waaqayyoo akka hin dhabne, “Wanti akka hidda dhadaa'aas” isin gidduutti biqilee rakki-na akka hin kaafne, baay'eenis ittiin akka hin xuroofneef eeggadhaa*! 16 Namni tokko illee akka Esaawuu isa angafummaa isaa nyaata tokkittiiti gurguree, nama halalummaatti jiraatu yookiis nama wanta qulqullaa'aadhaan mormu hin ta'in*! 17 Booddee garuu Esaawuun eebba argachuu yommuu barbaadetti akka irraa gatame in beektu; deebisee argachuudhaaf bo'o'ichaan yoo barbaade iyyuu, yaada isaa geddaruudhaaf karaa hin arganne*.

*14 Far 34:14-15; Mat 5:8-9; Rom 12:18; 2Xim 2:22

*15 2Qor 6:1; Kes 29:18; HoE 8:23

*16 Uma 25:29-34

*17 Uma 27:30-34

18 Isin tulluu isa harkaan qabamuu danda'u, isa ibiddi boba'aan, aarri dukaneessu, dukkanni, bubbleen irra turan bira hin geenye*. 19 Isin sagalee malakataatti, sagalee guddisee dubbatuttis hin dhi'aanne; yeroo sagaleen kun dhaga'ames, warri dhaga'an sagaleen kun akka dabalee isaanitti hin dubbanne in kadhatan*. 20 Abboommiin, “Horiin illee tulluu sanatti yoo buute, dhagaadhaan rukutamtee haa duutu!” jedhu sun, waan isaanitti ulfaateef, isa baachuu hin dandeenye*. 21 Wanti achitti argame sunis guddaa sodaachisaa waan tureef Museen iyyuu, “Baay'ee sodaadheetan holladde” jedhe*.

*18 Bau 19:12,16-22; Kes 4:11-12

*19 Bau 20:18-21; Kes 5:22-27

*20 Bau 19:12-13

*21 Kes 9:19

22 Haa ta'u iyyuu malee, tulluu Xiyoon, mandara Waaqayyoo isa jiraataa, Yerusaleem ishee waaqa irraa, cidha ergamoota kumaatamaa bira ga'uu keessan*. 23 Waldaa angafoota warra maqaan isaanii waaqa irratti caafamee, Waaqayyoo abbaa firdii namoota hundumaa, lubbuu qajeelota warra fiixaan ba'anii bira ga'uu keessan*. 24 Yesu isaa gidduu galee Waaqayyoo fi namoota gidduu kakuu haaraa dhaabe, dhangala'uu dhiigaa isa

dhiiga Abeel caalaa wanta wayyu dub-batu biras ga'uu keessan*.

*22 Gal 4:26; Mul 14:1; 21:2; 5:11

*23 Luq 10:20

*24 9:15; 11:4; Uma 4:10; IPhe 1:2

25 Ammas isa dubbachaa jiru kana jalaa akka hin dinne of eeggadhaa! Warri isa dhaamsa Waaqayyo biyya lafaa kana irratti isaanitti hime didan, jalaa ba'uu erga dadhabanii, nuyis isa waaqa irraa nutti dubbatu irraa yoo garagalle, caalaatti isa jalaa ba'uu in dadhabna*. 26 Yeroo sana sagaleen isaa lafa sochooseera; amma garuu, "Ammas al tokko lafa sochoosuu duwwaa utuu hin ta'in, waaqas immoo nan sochoosa" jedhee abdachiiseera*. 27 "Ammas al tokko" inni jedhe, wanti raafamuu hin dandeenye hafee akka jiraatutti, wanti uumame hundinuu raafamee iddoodhaa butachuu isaa in mul'isa.

*25 2:1-3; 10:28-29; Bau 20:22

*26 Far 68:8; Hag 2:6; Mat 24:29

*27 Mul 20:11; 2Qor 5:1

28 Egaa nuyi mootummaa raafamuu hin dandeenye waan fudhannuuf, kottaa warra galata galchan in taanaa! Kanaanis kottaa akka isa duratti fudhatamutti ulfinaa fi sodaadhaan Waaqayyoof in sagannaa*. 29 Waaqayyo keenya ibidda xaph godhuu dha*.

*28 Qol 1:12

*29 Kes 4:24; 9:3; Isa 33:14

Akka Itti Waaqayyoon Gammachiisanii Jiraatan Gorsuu Isaa

13 1 Akka obbollootaatti wal jaalla-chuu keessan itti fufaa*!

2 Keessummoota simuu hin dagatinaa! Karaa kanaa namoonni utuu hin beekin ergamoota Waaqayyoo simataniiru*.

3 Akka waan ofii isaanii wajjin mana hidhaa keessa jirtaniitti, warra hidhaman yaadadhaa! Akka waan ofii isaanii wajjin miidhamuutti jirtaniitti namoota warra miidhamaa jiran yaadadhaa*!

*1 Yoh 13:34; Rom 12:10; 2Phe 1:7

*2 Rom 12:13; 1Phe 4:9; 3Yoh la 5-8; Uma 18:3; 19:2-3

*3 10:34; Mat 25:36

4 Gaa'elli hundumaa biratti ulfi-na-qabeessa haa ta'u, ciisichi gaa'elaas hin xureeffamin! Waaqayyo war-ra halalee fi ejjituutti faraduuf jira*.

5 Akki jireenya keessanii horiidhaaf sassataa hin ta'in, wanta argattaniin "Nu ga'a" jedhaa! Waaqayyo, "Ani matumaa si hin dadhabu, si hin buususi!" jedheera*.

6 Kanaafis amanannee,

"Gooftaan isa na gargaaruu dha,

ani hin sodaadhu;

namni maal na gochuu danda'a ree?" in jenna*.

*4 Efe 5:5; 1Tas 4:3-8

*5 1Xim 6:6-10; Kes 31:6,8; Iya 1:5

*6 Far 118:6

7 Warra isin geggeessanii, dubbii Waaqayyoo isinitti himanii turan yaadadhaa! Attamitti akka jiraatan akka du'anis, jireenya isaanii keessaa wanta argames ilaalaa, fakkeenya amantii isaanii fudhadhaa duukaa bu'aa*! 8 Yesus Kristos kaleessa isuma ture, har'as bara baraanis isuma sana*! 9 Barsiisa garaa garaatiin, barsiisa orma ta'e hundumaanis karaa irraa hin kaachifaminna! Garaan namaa waa'ee seera wanta nyaatamuuf of eeggachuudhaan utuu hin ta'in, ayyaana Waaqayyootiin jabi-na argachuun gaarii dha; seerri nyaataa sunoo warra isa eeggataniif iyyuu waa'ee hin baafne*.

*7 6:12; 13:17,24; 1Qor 4:16; Filp 3:17

*8 7:24; 1Qor 3:11; Mul 1:17-18; 22:13

*9 Efe 4:14; Qol 2:20; 2Qor 1:21;

Rom 14:17

10 Nuyi iddoo aarsaa warri godoo sana keessa hojjetan irraa nyaachuun hin kennaminiif qabna*. 11 Angafni lubootaa dhiiga horii aarsaaf qalamanii, aarsaa cubbuutiif gara iddoo isa hundumaa irra caalaa qulqulluu sanatti ol in galcha; foon horii sanaa garuu iddoo buufataa keessaa gad baafamee in gubama*. 12 Yesusis akkasuma dhiiga ofii isaatiin saba qulleessuudhaaf karra mandarichaa duubatti dhiphate*. 13 Kanaafis kottaa nuyi arrabsoo isa irra ga'e baannee, iddoo buufataa duubatti gara isaa in dhaqnaa*! 14 Nuyi mandaricha isa dhufuuf jiru in eegganna malee, biyya lafaa kanaa mandara dhaabataa hin qabnu*. 15 Egaa kottaa karaa isaa utuu gargar hin kutin, aarsaa galataa Waaqayyoof in dhi'eessinaa! Aarsichis maqaa isaa beeksisuudhaaf wanta afaan keenya keessaa ba'uu dha*. 16 Wanta gaarii gochuu, waan qabdan

warra kaaniin ga'uus hin dagatinaa! Waaqayyo aarsaa akkasiitti in gammada*.

*10 8:5

*11 Lew 16:27

*12 Mat 21:39; Yoh 19:17

*13 11:26; 12:2; Mat 5:11

*14 11:10,13-16; 12:22; Filp 3:20

*15 Lew 7:12; Far 50:14,23; Isa 57:19;

Efe 5:20

*16 Filp 4:18; 2Qor 9:12-13

17 Geggeessituun keessan akka warra itti gaafatamanii waan hojjetan himuuf jiraniitti, waa'ee lubbuu keessaniif dammaqanii waan yaadaniif, isin isaaniif abboomamaa karaas kennaaf! Kanas gaddaan utuu hin ta'in, gamma-chuudhaan akka isaan hojjetan godhaa! Isaan gaddaan yoo hojjetan garuu isiniif ba'eessa miti*.

*17 13:7,24; 1Tas 5:12; His 3:17-18; 33:7

18 Nuyi karaa hundumaa waan gaarii hojjechuuf hawwa waan qabnuuf, yaadni garaa keenyaa akka nu hin ceephaane hubanneerra; isinis nuuf kaddhadhaa*! 19 Caalaadhumatti iyyuu ani dafee deebi'ee akkan isiniif kennamuuf, cimsitanii akka kadhattan isinan gorsa!

*18 2Qor 1:11-12; HoE 24:16

Xumura Dubbii Isaatii

20 Ammas Waaqayyo inni nagaa cennu dhiiga kakuu bara baraa sanaan,

gooftaa keenya Yesusin, tiksee hoolootaa isa guddicha warra du'an keessaa deebisee fideera*. 21 Innumti wanta isa gammachiisu karaa Yesus Kristos nu keessatti hojjechuudhaan, jaalala isaa akka gootaniif, waan gaarii hundumaan isin haa qopheessu! Kristosiif baruma baraan ulfinni haa ta'u! Ameen*.

*20 Isa 63:11; Zak 9:11; His 34:23; 37:26;

Yoh 10:11-12; 1Phe 2:25

*21 Filp 2:13; Gal 1:5

Gara Dhumaatti Nagaa Dhaamuu Isaa

22 Yaa obbolloota nana! Ergaa kana gabaabseen isiniif caafe; gorsa koo immoo obsaan akka dhaggeeffattan isin nan kadhada*. 23 Obboleessi keenya Ximotewosis gad dhiifamuu isaa beekaa! Anis yoo inni dafee dhufe, isaa wajjin dhufee isin nan arga. 24 Warra geggeessituu keessan hundumaatti, warra Waaqayyoof qulqullaa'an hundumaattis nagaa keenya nuuf himaa! Obbloonni biyya Ixaaliyaatii dhufan nagaa isiniif in dhaamu*. 25 Ayyaanni Waaqayyoo hunduma keessanii wajjin haa ta'u*!

*22 Yaq 1:21

*24 13:7,17

*25 Mul 22:21

Nagaa

1 ¹ Ani Yaaqoob hojjetaa Waaqayyoo, hojjetaa Yesus Kristos gooftichaas ta'ee, warra gosa kudha lamaannuu keessaa biyya diidaatti tamsa'anii jiraniif kana caafuu koo ti; nagaa koo isiniif nan dhi'eessa*.

*1 Mat 13:55; Mar 6:3; HoE 15:13; Gal 1:19; Yih la 1; 1Phe 1:1

Amantiin Qoramee Ilaalamee Ogummaa Biraan Ga'uu Isaa

2 Yaa obboloota ko! Qoramsa garaa garaatiin ilaalamuun yommuu isinitti dhufu, gammachuu guutuutti fudha-dhaa*! ³Amantiin keessan qoramee ilaalamuun isaa obsaan danda'uu akka fidu in beektu*. ⁴Isin warra fiixaan ba'an, warra mudaa, hir'inas hin qabne akka taataniif, obsaan danda'uun kun hojii isaa fiixaan haa baasu*!

*2 Rom 5:3-5; Mat 5:11-12

*3 1Phe 1:7

*4 Mat 5:48

5 Isin keessaa nama tokkotti ogummaan yoo hir'ate, Waaqayyoo isa nama hundumaaf harka guuttee fuula ifaadhaan kennu haa kadhatu! Innis in kennaaf*. ⁶Garuu utuu hin mamin amantiidhaan haa kadhatu; namni mamu akka dha'aa galaanaa isa qilleensaas asii fi achi oofamee darbatamuu ti*. ⁷Namni akkasii gooftaa biraa waa nan argadha jedhee hin eeggatin! ⁸Garaan nama akkasii walaallammii dha, yaadni isaas waan hundumaa qabee gad dhiisa malee, iddoo tokko hin dhaabatu.

*5 Fak 2:3-6; Mat 7:7

*6 Mar 11:24; 1Xim 2:18

Hiyyumnii fi Soorumni Akka Itti Ilaalamuun Ta'u Yaadachiisuu Isaa

9 Obboleessi hiyyumaan gad deebi'e, Waaqayyoo duratti ol qabamuu isaatiin of haa jaju*! ¹⁰Inni soorumaan ol ka'e immoo, akkuma daraaraa margaa waan darbuuf, Waaqayyoo duratti gad deebifamuu isaatiin of haa jaju*! ¹¹Biiftuun in baati, buluqni ishee irraa dhufus in guba; innis margicha in coollagsa, daraaraa isaas in harcaasa;

miidhagummaan daraaraa sanaas in bada. Namni sooreessis akkasuma, wanta itti dadhabu sanaa wajjin gad in bada. *9 2:5

*10 1Phe 1:24; Far 90:5-6; Isa 40:6-7

Qoramni Kajeellaa Hamaa Keessaa Akka Dhufu Mul'isuu Isaa

12 Namni qoramsa isatti dhufu obsaan danda'e, haa gammadu! Qoramee erga ilaalamee booddee, jireenya isa Waaqayyoo warra isa jaallatan abdachiise akka gonfootti argachuuf jira*. ¹³Namni yommuu qoramu, qoramsi kun Waaqayyoo biraa anatti dhufe hin jedhin! Waaqayyoo hamaa gochuudhaaf qoramu hin danda'u, ofii isaatiis nama tokko illee hamaadhaaf hin qoru. ¹⁴Garuu tokkon tokkon namaa kajeellaa ofii isaatii isa hamaadhaan harkifamee yommuu qabamu in qorama*. ¹⁵Kajeellaan hamaan erga iddoo ga'ee cubbuu in dhala; cubbuunis erga raawwatamee du'a in dhala*.

*12 5:11; Iyo 5:17-19; 2Xim 4:8; Mul 2:10

*14 Rom 7:7-8

*15 Uma 3:6; Rom 7:10; 6:23

16 Obboloota ko jaallatamoo, hin gowwoominaa! ¹⁷Kennaan gaariin hundinuun, kennaan guutuun hundiinuus abbaa ifaa biraa ol waaqa gubaa-dhaa in dhufa; abbaa ifaa bira gegendaramuun, yookiis gaaddisi gara galuun iyyuu hin jiru*. ¹⁸Nuyi uumama isaa hundumaaf angafa akka taanuuf, inni akka jaalala isaatti dubbii dhu-gaatiin nu dhalche*.

*17 Mat 7:11; Yoh 3:27; Rom 11:29; 1Yoh 1:5

*18 Yoh 1:13; 1Phe 1:23

Wanta Dhaga'an Hojii Irra Akka Oolchan Gorsuu Isaa

19 Obboloota ko jaallatamoo! Namni adduma addaan dhaga'uutti ariifataa, dubbachuutti suuta jedhaa, dheekamuuttiis suuta jedhaa, ta'uun akka isa irra jiru beekaa*! ²⁰Dheekkamsi namaa Waaqayyoo duratti qajeelina namaaf hin hojjetu*. ²¹Kanaafis xuraa'ummaa, hammina safara dhabes hundumaa of irraa fageessaa! Dubbii lubbuu keessan fayyisuu danda'u, isa kanaaf dhaabame

sanas garraamummaadhaan fudha-dhaa*!

*19 Fak 17:27; 29:20; Lal 5:1-2; 7:9-10

*20 Fak 29:22; Efe 4:26

*21 Qol 3:8; 1Phe 2:1; Ibr 13:22

22 Warra dubbicha hojii irra oolchan ta'aa malee, warra dhaga'uu duw-waadhaan of gowwoomsan hin ta'inaa*! ²³Namni dubbicha dhaga'ee hojii irra immoo hin oolchine, akka nama fuula isaa of-ilaalee keessatti ilaaltee akka jirutti ofii isaa arguu ti. ²⁴Ofii isaa ilaaltee erga adeemee booddee, achumaan bifni isaa attam akka ture in irraanfata. ²⁵Namni seera birmadummaa isa hir'ina hin qabne keessa lixee ilaalu, isa biraas kan hin deebine, isa dhaga'ee hojii irra kan oolchu malee, kan hin irraanfanne garuu, gocha isaatti gammaduuf jira*.

*22 2:14; Mat 7:21,26; Rom 2:13

*25 2:12; Rom 8:2; Yoh 13:17

26 Namni, nama amantii qabu of se'ee, arraba isaatti immoo luugama hin keenye, inni of sossoba malee, amantiin isaa waa'ee hin baasuuf*. ²⁷Waaqayyoon sodaachuun inni Waaqayyoo keenyaa fi abbaa keenya duratti qullaa'ee fi xurii hin qabne garuu, ijoollota abbaa fi haadha hin qabne, dubartoota abbaan manaa irraa du'es rakkina isaanii ilaalanii gargaaruu dha; xuraa'ummaa biyya lafaa irraas of eeggachuudha*.

*26 3:2; 1Phe 3:10; Far 34:13

*27 Isa 1:17

Nama Wal Caalchisuu Irraa Of Eeggachiisuu Isaa

2 ¹Yaa obboloota ko! Gooftaa keenya Yesus Kristos, gooftaa ulfi-aatti amantii erga qabaattanii, nama val hin caalchisinaa*! ²Fakkeenyaaf amni sooreessi tokko amartii warqee aa'atee, uffata ba'eessas uffatee gara zalitti qabama keessanii in dhufa; kkasuma namni hiyyeessi uffata xurii ffatus in dhufa. ³Isin namicha uffata a'eessa uffate sana yaadaan qabdanii, Ati iddoo ba'eessa kana taa'ii! jettaa, namicha hiyyeessa sanaan immoo, Ati achi dhaabadhu yookiis as miilla oo bukkeedhaan taa'ii! in jettu ta'a. Yoo akkas ta'e walii keessan giduutti garaagarummaa fiduu keessan

akkasumas warra yaada hamaadhaan faradan ta'uu keessan mitii ree?

*1 Gal 2:6

5 Yaa obboloota ko jaallatamoo, dhaggeeffadhaa! Waaqayyoo akka isaan amantiitti sooromaniif, mootummaa isaa isa inni warra isa jaallatan abdachiisettis akka galaniif, namoota biyya lafaa duratti hiyyeessota warra ta'an fo'ate mitii ree*? ⁶Isin garuu nama hiyyeessa ulfina dhowwitan; warri isin cunqursan, gara yaa'iittis warri isin harkisan sooreessota mitii ree? ⁷Maqaa ba'eessa isa isin ittiin waamamtan kan arrabsu isaan mitii ree?

*5 1Qor 1:26; Luq 6:20; 12:21; Yaq 1:12

8 Seera mootichaan kenname akka caaffanni qulqullaa'aan, "Nama akka ofii keetiitti jaalladhu!" jedhutti, yoo raawwattan ba'eessa gochuu keessan*. ⁹Nama yoo wal caalchifan garuu cubbuu in hojjetu; seerichis irradaddarbaa keessaniif yakka isinitti in mura*. ¹⁰Namni tokko seera keessaa warra kaan hundumaa eegee tokko yoo cabse, akka waan hunduma isaanii cabseetti yakki itti in murama*. ¹¹Inni, "Hin ejjin" jedhe sun, isuma "Hin ajjeesin" jedhe sana waan ta'eef, ati yoo ejjuu dhaabaatte iyyuu erga ajjeeftee, nama seera irra daddarbe taateetta*. ¹²Akka warra ija seera birmadummaatiin ilaalamanii firdii argattaniitti dubbadhaa, hojjedhaas*! ¹³Nama oo'a hin qabnetti, oo'a malee firdiin itti in faradama; oo'i garuu firdii irratti in mo'a*.

*8 Lew 19:18; Mat 22:39; Gal 5:14

*9 Kes 1:17; Lew 19:15

*10 Mat 5:19; Gal 3:10

*11 Bau 20:13-14; Kes 5:17-18

*12 1:25

*13 Mat 5:7; 18:23-35; 25:34-46

Amantii Fi Hojii Gaarii Wal Bukkee Qabuu Isaa

14 Yaa obboloota ko! Namni tokko, "Ani amantii qaba" jedhee, hojii gaarii [isa ittiin amantii qabaachuu isaa argisiisu immoo] hin qabu yoo ta'e, maaliif waa'ee baasaaf ree? Amantiin inni jedhu sun isa fayyisuu danda'aa ree*? ¹⁵Fakkeenyaaf obboleessi tokko obboleettiin tokkos buttuu in uffatu akkasumas guyyaa guyyaatti nyaata ga'u hin argatan

ta'a; ¹⁶ isin keessaa tokko immoo, waan namummaa isaaniif barbaachisu utuu hin kenniniif, "Nagaadhaan dhaqaa, isinitti haa ho'u, quufaa!" yoo ittiin jedhe, bu'aa maalii qabaaf ree*? ¹⁷ Amantiinis akkasuma, hojii gaariidhaan hin argisiifamu yoo ta'e, inni ofii isaatii du'aa dha*.

*14 1:22; Mat 7:21; Tit 3:8

*16 Luq 3:11; 1Yoh 3:17-18

*17 2:26; Gal 5:6; 1Qor 13:2

¹⁸ Namni tokko garuu, "Inni tokko amantii qabaatee, inni kaan immoo hojii gaarii yoo qabaate maal ta'a?" in jedha; ani immoo, "Ati amma amantii qabaachuu kee hojii gaarii malee na argisiisi! Ani immoo amantii qabaachuu koo hojii koo isa gaariidhaan sin argisiisa. ¹⁹ Waaqayyo tokkichi akka jiru ati in amanta mitii? Ba'eessa goote! Isa kana hafuuronni hamoonni iyyuu in amanu, in roqomus*. ²⁰ Nami-cha gowwaa nana! Amantiin hojii gaarii yoo argisiisu dhaabaate, waa'ee kan hin baafne¹ akka ta'e beekuu in barbaaddaa?" nan jedha.

*19 Mar 1:24; 5:7

²¹ Abrahaam abbaan keenya ilma isaa Yisihaqin, iddoo aarsaa irratti yeroo dhi'eesse, hojii isaatiin qajeelaatti lakkaa'ame mitii ree*? ²² Kana keessatti amantiin isaa hojii isaa isa gaarii wajjin wal gargaaraa akka ture, amantiinis hojiidhaan fiixaan akka baa-fame in argita. ²³ Inni caaffata qulqullaa'aa keessaa, "Abrahaam Waaqayyoon amanate, kunis qajeelummaatti in lakkaa'ameef" jedhu in raawwatame; inni fira Waaqayyoo jedhamee in waamame*. ²⁴ Egaa namni amantii duwwaadhaan utuu hin ta'in, hojii gaariidhaan qajeelaatti akka lakkaa'amu in argitu*.

*21 Uma 22:1-14; Ibr 11:17

*23 Uma 15:6; Rom 4:3; 2Sen 20:7; Isa 41:8

*24 Yoh 8:39

²⁵ Akkasuma Rahaab ejjituunis yeroo warra ergamanii dhufan sana simtee, karaa biraa akka ba'an goote, hojii gaariidhaan qajeeltuutti lakkaa'amtee turte mitii ree*? ²⁶ Akkuma dhagni hafuurri keessaa ba'e, du'aa ta'e akkasuma amantiin hojii gaarii hin argisiifne du'aa dha*.

¹ Yaq 2:20 "Waa'ee kan hin baafne" warra durii keessaa kaan "Du'aa" jedhu.

*25 Iya 2:1-21; Ibr 11:31

*26 2:17

Arraba Ofii Adabachuun Barbaachisaa Ta'uu Isaa

3 ¹ Obboloosa ko, baay'een keessan barsiisota ta'uutti hin ariifatinaa! Nuyi warri barsiisota taanu warra kaan irra caalaa firdii fudhachuuf akka jirru in beektu. ² Nuyi hundumti keenya baay'ee irraa in kaanna; namni dubbii isaatiin irraa hin kaanne nama fiixaan ba'ee dha. Inni akka nama luugama itti kaa'eetti, namummaa isaa guutummaatti qabuu in danda'a*. ³ Fardi akka nuuf abboomamuuf afaan isaatti luugama yoo keenye, dhagna isaa guutuu luugamichaan qabnee gara jaallannetti in geessina*. ⁴ Mee markaba ilaalaa! Markabni hammana utuma guddatuu qilleensa jabaadhaanis utuma oofamu, batoon xinnoo tokkoon gara inni isa oofuu barbaadetti in geeffama.

*2 1:26

*3 Far 32:7-8

⁵ Arrabnis akkasuma bu'aa dhagnaa xinnoo tokkoo dha; waan gurguddaa baay'eedhaan of in jaja. Ibiddi hammam xinnaatu illee caakkaa hammam guddatu iyyuu in guba. ⁶ Arrabni ibidda; lafas jal'ina hundumaan in guuta. Arrabni bu'aa dhagna keenyaa keessatti iddoo dhaabataa qaba, guutummaa dhagnaas in xureessa; ofii isaatii qilillee ibiddaatiin qabsiifamee, naannofuu dhalootaa hundumaatti ibidda in qabsiisa*. ⁷ Namni uumama isaatiin bineensota keessaa, simbirroota keessaa, bineensota lafa irra munyuuqan keessaa, bineensota bishaan keessa jiraatan keessaa leejjisuu in danda'a, leejjiseeras. ⁸ Garuu namni arraba leejjisuu danda'u hin jiru; inni hamaa gabii hin qabnee dha, hadhaa du'a fiduunis guutuu dha*. ⁹ Arrabaan maqaa Waaqayyoo gooftaa in cebbifna, isumaanis namoota fakkaattii Waaqayyooitti uumaman in abaarra*. ¹⁰ Afaanuma tokko keessaa eebbii fi abaarsi in ba'a; kun akkas ta'uun irra hin jiru, obboloosa ko. ¹¹ Burqaan tokko bishaan miyaa'adhaa fi hadhaa'aa in yaasaa ree? ¹² Obboloosa ko! Mukti harbuu ija ejersaa, mukti wayniis ija harbuu godhachuu

danda'aa ree? Akkasuma immoo burqaan horaa bishaan namni dhugu yaa-suu hin danda'u*.

*6 Mat 15:11,18; Fak 16:27

*8 Far 140:3

*9 Uma 1:26-27; Mil 2:10

*12 Mat 7:16

Ogummaan Waaqa Irraa Maal Akka Ta'e Dubbachuu Isaa

¹³ Isin keessaa namni ogeessi hubataanis jiraa? Inni karaa garraamummaa ogummaa keessaa argamu sanaa, adeemii isaa isa gaariidhaan hojii isaa isa gaarii haa mul'isu*. ¹⁴ Garaa keessan keessatti hinaaffaa hadhaa'aa, ofitummaas yoo qabaattan garuu, akka ogummaatti ittiin of hin jajinaa! Dhugaa irrattis soba hin dubbatinaa*! ¹⁵ Ogummaan akkasii kun isa lafa irraa ti, kan yaada foonii ti, kan hafuura hamaa ti malee, waaqa irraa isa gad bu'e miti*. ¹⁶ Lafa hinaaffaanii fi ofitummaan jiru, hammacamni, wanti hamaan hundinuus jira*. ¹⁷ Ogummaan waaqa irraa garuu, hundumaa dura qullaa'aa dha, akkasumas naga-qabeessa, garraamii dha, of kennaa dha; oo'aan, ija gaariidhaanis guutuu dha; garaa hir'uun, of arguu dhabuunis keessa hin jiru*. ¹⁸ Karaa isaa warra nagaa buusaniif, sanyiin ija qajeelummaa kennu nagaadhaan in facaafama*. ¹⁹ 5:15

*14 Efe 4:31

*15 1:5

*16 Gal 5:15; 1Qor 3:3

*17 1Xim 1:5

*18 Isa 32:17; Ibr 12:11; Mat 5:9; Filp 1:11

Biyya Lafaatti Michoomuun Diina Waaqayyoo Nama Gochuu Isaa

4 ¹ Wal loluu, wal qoccohuus maaltu isin gidduutti kaase? Kajeellaa keessan isa bu'aa dhagna keessanii keessatti wal loluutu kana kaasa mitii ee*? ² Waa kajeeltu malee, hin qabaatan; waan namaa hawwitanii ajjeesuuf n kaatu, garuu isa hawwitan argachuu in dandeessan. Nama qoccootu, nama olus, kanaanis hin argattan; Waaqayyoon kadhachuu waan dhiifaniif, wani barbaaddan qabaachuu dadhabdan. Yoo kadhattan immoo, yaada hamaa-haan waan kadhattaniif hin fudhattan; in kajeellaa keessan itti ba'uudhaaf aaddanii in kadhattu.

*1 Rom 7:23; 1Phe 2:11

⁴ Isin namoota garagaggaltuu nana! Biyya lafaatti michoomuun diina Waaqayyoo akka nama godhu hin beektanii ree? Namni michuu biyya lafaa ta'uu barbaadu, diina Waaqayyoo of in godha*. ⁵ Yookiis caaffanni qulqullaa'aan, "Waaqayyoo, hawwa hinaafaatiin hafuura isa nu keessa kaa'e duukaa bu'aa jira" yommuu jedhu, akkasumaan kan dubbatu isinitti fakkaataa ree*? ⁶ Inni ayyaana isa caalu immoo in kenna; kanaaf caaffanni qulqullaa'aan,

"Waaqayyoo warra kooraan ol of qabaniin in morma;

warra gad of deebisaniif garuu ayyaana in kenna" in jedha*.

*4 Luq 6:26; Rom 8:7; 1Yoh 2:15; Mat 6:24

*5 Bau 20:5; Gal 5:17

*6 Fak 3:34; Luq 1:52; Iyo 22:29;

Mat 23:12; 1Phe 5:5

⁷ Yoos harka Waaqayyoo jala of galchaa; Seexanaan immoo mormaa! Innis isin dhiisee in baqata*. ⁸ Waaqayyotti dhi'aadhaa, innis isinitti in dhi'aata. Isin warri cubbamoonni, harka keessan qulleeffadhaa. Isin warri garaa walaallammii, garaa keessan qulqulleeffadhaa*! ⁹ Akka gadadaman beekaatti, gaddaa, boo'aa! Kolfi keessan boo'ichatti, gammachuun keessan gaddatti haa diddiiramu*! ¹⁰ Goofticha duratti gad of deebisaa, inni ol isin in qaba*.

*7 1Phe 5:6,8-9

*8 Zak 1:3; Isa 1:16

*9 5:1; Luq 6:25; Mul 3:17

*10 1Phe 5:6; Mat 23:12

Akka Wal Hin Hammeessine Gorsuu Isaa

¹¹ Wal hin hammeessinaa obboloosa ko! Namni obboleessa tokko hammeessu yookiis obboleessa isaatti faradu, seericha hammeessuu isaa ti, seerichattis faraduu isaa ti. Ati seerichatti yoo faraddee immoo, seericha irratti abbaa firdii ta'uu kee ti malee, nama seericha hojii irra oolchu ta'uu kee miti*. ¹² Inni seera tumu, inni firdii kennus isuma tokkicha sana; inni oolchuu, balleessuus in danda'a; ati inni nama akka keetiitti faraddu immoo eenyu ree*?

*11 Lew 19:16; Far 15:3; Mat 7:1

*12 Rom 2:1; 14:4

Of Jajuu Irraa Of Eeggachiisuu Isaa

13 Isin warra, "Har'a yookiis bor mandara akkasii fi akkasii dhaqnee waggaa tokko achi in teenya, in nagan-na, in buufannas" jettanitti waanan dubbadhu qaba*. 14 Isin waan bor ta'uuf jiru, jireenyi keessanis attam akka ta'u hin beektan; isin akka hurrii yeroo muraasaaf argamee deebi'ee dhabamuu ti*. 15 Kanaa mannaa, "Gooftaan yoo jedhe in jiraana, kana yookiis sana in goonas" jechuutu isiniif ta'a ture*. 16 Amma garuu waan guddaa of se'uu keessaniin isin of in jaju; of jajuun akkasii kun hundinuu hamaa dha. 17 Namni wanta gaarii hojjechuu beeku, wanta gaarii sana yoo hojjechuu dhiise, cubbuu itti in ta'a*.

*13 Luq 12:13-21; Fak 27:1

*14 Far 144:4; 39:6,12; Luq 12:20

*15 HoE 18:21

*17 Luq 12:47

Soorressota Of Eeggachiisuu Isaa

5 1 Isin warri soorressonni immoo gadadama isinitti dhufuuf jiruuf boo'aa, wawwaadhaas*. 2 Soorumni keessan in tortora; uffanni keessanis biliidhaan in nyaatama*. 3 Warqeen keessanii fi meetiin keessan sameera; inni same kunis dhugaa isin irratti in ba'a, akka ibiddaas foon dhagna keessanii in nyaata. Guyyoota gara dhumaa kanatti badhaadhummaa walitti qabataniittu. 4 Kunoo, dadhabbiin warra isin maasii keessan keessaa midhaan haamsifattanii gatii isaanii dhowwachiiifanii in iyya; boo'ichi warra midhaan isiniif sassaaban kanaa gurra Waaqayyoo gooftaa maccaa bira ga'ee-ra*. 5 Qannoo fi gammachuutti lafa irra jiraattaniittu; guyyaan gorra'amuu jala ga'ee utuma jiruu, isin ittuma fuftanii nyaattanii of gabbiftaniittu*. 6 Nama qajeelaatti faraddanii ajjeestaaniittu; inni immoo mormee isin harkatti hin qabu.

*1 Luq 6:24

*2 Mat 6:19

*4 Lew 19:13; Kes 24:14-15; Mil 3:5

*5 Luq 16:19,25; Er 12:3; 25:34

Obsaan Akka Danda'an Gorsuu Isaa

7 Ammas obboloota ko, hamma gooftaan deebi'ee dhufutti obsaan danda'aa! Kunoo, qottuun hamma laf-

ti bokkaa isa dura robuu fi isa bood-dee roobu argatutti, obsaan danda'uudhaan ija lafaa isa gati-jabeessa in eeggata*. 8 Isinis immoo obsaan danda'aa! Deebi'ee dhufuun gooftaa waan dhi'aateef garaa keessan jajja-beessaa*. 9 Obboloota ko, akka isinitti hin faradannetti wal rakkiftanii hin aadinaa! Kunoo, abbaan firdii balbala dura dhaabatee jira! 10 Waa'ee waan hamaa isa namatti dhufu baachuu fi waa'ee obsaan danda'uu immoo obboloota ko, fakkeenya raajota warra maqaa gooftaatiin dubbatanii fudhadhaa*. 11 Warra obsa-qabeeyyii turan sana, nuyi akka warra gammachuu qabaniitti isaan in ilaalla. Iyoob attam akka obse dhageessaniittu; wanta gooftaan ittiin raawwates argitaniittu. Kunis gooftichi gara-laafessa, oo'a-qabeessas ta'uu isaa in argisiisa*.

*7 Tit 2:13; Kes 11:14; Yoe 2:23

*8 1Phe 4:7

*10 Mat 5:12

*11 Iyo 1:21-22; 2:10; 42:10-16; Far 103:8; 111:4; Bau 34:6

12 Caalaadhumatti immoo hin kakinnaa! Yaa obboloota ko; waaqaan, lafaan, waan biraatiinis hin kakinnaa! Firdii jala akka hin buunetti, wanti "Eeyyee" jettan eeyyee haa ta'u, wanti "Wawuu" jettanis wawuu haa ta'u*.

*12 Mat 5:34-37

Kadhanni Humna Akka Qabu Yaadachiisuu Isaa

13 Isin keessaa namni rakkinni itti dhufe jiraa? Inni haa kadhata! Namni gammadu immoo jiraa? Inni immoo faarfannaadhaan galata haa dhi'eessu*. 14 Isin keessaa namni dhukkubsate jiraa? Inni jaarsolii waldaa kristiyaanaa haa waamsifatu; isaan immoo maqaa gooftaatiin dibata dibanii kadhata haa godhaniif*. 15 Kadhanni amantiidhaan godhamu kun, isa dhukkubsataa in fayyisa; gooftaan isa in kaasa, cubbuu hojjeteera yoo ta'es in dhiisaaf*. 16 Yoos dhukkubattii akka fayyifamtanitti cubbuu keessan walitti himadhaa, waliifis kadhadhaa! Kadhannaan nama qajeelaa waan baay'ee hojjechuu in danda'a*. 17 Eliyaas nama akka keenyaa ture; kadhata isaa keessatti bokkaan akka hin roobneef yommuu kadhate,

waggaa sadii fi ji'a ja'aaf bokkaan biyya sanatti hin roobne*. ¹⁸ Yeroo inni deebi'ee kadhatetti immoo, waaqni bokkaa in kenne, laftis midhaan in baase*.

**13 Far 50:15; Qol 3:16; Efe 5:19*

**14 Mar 6:13*

**15 Mar 16:18*

**16 Far 145:18-19; Fak 15:29; HoE 12:5*

**17 HoE 14:15; 1Mot 17:1; 18:1; Luq 4:25*

**18 1Mot 18:42-45*

19 Obboloota ko! Isin keessaa namni tokko dhugaa irraa yoo jal'ate, namni biraa deebisee kan isa fidu jiraachuun in ta'a*. ²⁰ Inni nama cub-bamaa karaa jal'aa irraa deebise kun, lubbuu du'a oolchuu isaa, baay'ina cubbuus deebi'ee akka hin argamne gochuu isaa haa beeku*!

**19 Gal 6:1*

**20 Mat 18:15; Far 51:13; Fak 10:12; 1Phe 4:8*